

V Bruseli 2. decembra 2022
(OR. en)

15557/22

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0394(COD)**

CLIMA 641
ENV 1240
AGRI 690
FORETS 129
ENER 650
IND 526
COMPET 983
CODEC 1902

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	1. decembra 2022
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 672 final
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa zriaďuje certifikačný rámec Únie pre odstraňovanie uhlíka

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 672 final.

Príloha: COM(2022) 672 final

V Bruseli 30. 11. 2022
COM(2022) 672 final

2022/0394 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa zriaďuje certifikačný rámec Únie pre odstraňovanie uhlíka

{SEC(2022) 423 final} - {SWD(2022) 377 final} - {SWD(2022) 378 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Obmedzenie nárastu priemernej globálnej teploty na menej než 1,5 °C si v nasledujúcich desaťročiach bude vyžadovať výrazné zníženie globálnych emisií skleníkových plynov (GHG). Aby sme to dosiahli, musíme najprv zlepšiť hospodárnosť našich budov, druhov dopravy a priemyslu, prejsť na obehové hospodárstvo a masívne rozšíriť obnoviteľné zdroje energie. Po druhé musíme recyklovať uhlík z tokov odpadu, z udržateľných zdrojov biomasy alebo priamo z atmosféry, aby sme ho využili namiesto fosílného uhlíka v odvetviach hospodárstva, ktoré budú od uhlíka nevyhnutne závislé, napríklad prostredníctvom zachytávania a využívania CO₂ (CCU) a udržateľných syntetických palív. Zároveň sa bude musieť každoročne zachytiť a odstrániť z atmosféry čoraz väčšie množstvo oxidu uhličitého (CO₂) formou uhlíkového poľnohospodárstva a činností alebo projektov odstraňovania uhlíka v priemysle s cieľom kompenzovať ťažko odstrániteľné emisie z odvetví, ako je poľnohospodárstvo, cementárstvo, oceliárstvo, letectvo alebo námorná doprava, aby sa dosiahla klimatická neutralita.

V celosvetovom meradle sa v poslednej správe¹ Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) poukazuje na klesajúcu pravdepodobnosť obmedzenia globálneho otepľovania na 1,5 °C, ak nedôjde k rýchlemu zníženiu emisií skleníkových plynov. V správe panelu IPCC sa jasne uvádza, že „ak sa majú dosiahnuť čisté nulové emisie CO₂ alebo skleníkových plynov, je nevyhnutné nasadiť odstraňovanie oxidu uhličitého na vyváženie ťažko odstrániteľných zvyškových emisií“. To bude znamenať rozsiahle zavádzanie udržateľných činností na zachytávanie CO₂ z atmosféry a jeho trvalé ukladanie do geologických zásobníkov, suchozemských a morských ekosystémov alebo výrobkov.

V európskom právnom predpise v oblasti klímy² sa stanovuje, že EÚ sa má stať klimaticky neutrálnou do roku 2050. To si vyžaduje, aby sa výrazne znížili emisie skleníkových plynov a aby sa nevyhnutné emisie a odstránenia v rámci Európskej únie najneskôr do roku 2050 vyrovnali s cieľom dosiahnuť po tomto roku záporné emisie. Na dosiahnutie tohto cieľa by mali prírodné ekosystémy aj priemyselné činnosti prispieť k odstráneniu niekoľkých stoviek miliónov ton CO₂ z atmosféry ročne. V súčasnosti a so súčasnými politikami EÚ nie je na dobrej ceste k dosiahnutiu týchto množstiev: množstvo odstránených emisií v prírodných ekosystémoch za posledné roky klesá, pričom v súčasnosti v Únii nedochádza k žiadnemu významnému priemyselnému odstraňovaniu uhlíka.

V súlade so scenármi, ktoré posúdil panel IPCC, Európska komisia v akčnom pláne pre obehové hospodárstvo³ z marca 2020 oznámila, že vytvorí účinný certifikačný rámec pre certifikáciu odstraňovania uhlíka s cieľom motivovať k využívaniu odstraňovania uhlíka a posilniť obehový charakter uhlíka pri plnom rešpektovaní biodiverzity a cieľov nulového znečistenia.

Hlavnými cieľmi tejto iniciatívy sú: i) zabezpečiť vysokú kvalitu odstraňovania uhlíka v EÚ a ii) zaviesť systém certifikácie pod správou EÚ, aby sa správnym uplatňovaním

¹ Pracovná skupina III panelu IPCC (2022), Technické zhrnutie. In: *Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change* (Zmena klímy 2022: Zmiernenie zmeny klímy). Šiesta hodnotiaci správa.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

³ COM(2020) 98 final.

a presadzovaním kritérií rámca kvality EÚ spoľahlivým a harmonizovaným spôsobom v celej Únii zabránilo environmentálnym klamlivým vyhláseniam. Vzhľadom na potrebu odstrániť stovky miliónov ton CO₂ ročne sú tieto opatrenia potrebné na spustenie činnosti pri zavádzaní odstraňovania uhlíka a na vytvorenie akejkol'vek budúcej politiky v tejto oblasti. Podporí sa tým dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality do roku 2050 stanoveného v európskom právnom predpise v oblasti klímy, ako aj ďalších environmentálnych cieľov v oznámení o Európskej zelenej dohode⁴.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

V návrhu na zmenu nariadenia o využívaní pôdy, zmenách vo využívaní pôdy a lesnom hospodárstve (LULUCF)⁵ Európska komisia po prvýkrát navrhla samostatný cieľ čistého odstránenia emisií v kontexte využívania pôdy vo výške 310 miliónov ton ekvivalentu CO₂ do roku 2030. Celoeurópsky cieľ sa má realizovať prostredníctvom záväzných národných cieľov pre sektor LULUCF, čo od členských štátov vyžaduje, aby zvýšili svoje ambície v oblasti politik využívania pôdy. Týmto návrhom sa umožňuje nasmerovať účinnejšiu a na výsledkoch založenú podporu na činnosti súvisiace s uhlíkovým poľnohospodárstvom, ktoré môžu prispieť k dosiahnutiu tohto cieľa. Komisia takisto navrhla zvýšiť objem Inovačného fondu⁶, ktorý je financovaný z príjmov zo systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Európskej únii (EU ETS)⁷, čím by sa podnikom pomohlo investovať do inovatívnych čistých technológií vrátane tých, ktoré vedú k odstraňovaniu uhlíka.

V oznámení Komisie z roku 2021 o udržateľnom kolobehu uhlíka⁸ sa zdôrazňuje, že je dôležité umožniť obchodný model, ktorý odmeňuje pôdohospodárov za sekvestráciu uhlíka pri plnom dodržiavaní ekologických zásad (t. j. „uhlíkové poľnohospodárstvo“), a vytvoriť vnútorný trh EÚ pre zachytávanie, využívanie, ukladanie a prepravu CO₂ pomocou inovatívnych technológií. V oznámení sa takisto definuje akčný plán na dosiahnutie týchto ambiciózných cieľov v oblasti odstraňovania uhlíka: do roku 2028 by mali mať všetci pôdohospodári prístup k overeným údajom o emisiách a odstraňovaní, aby bolo možné merať postupy uhlíkoveho poľnohospodárstva, a všetok CO₂ zachytený, prepravený, využitý a uložený prostredníctvom priemyselných činností by mal byť nahlásený a započítaný; k dosiahnutiu cieľa LULUCF čistého odstráneného uhlíka v objeme 310 Mt ekvivalentu CO₂ by do roku 2030 mali prispieť koncepcie uhlíkoveho poľnohospodárstva a priemyselné technológie by mali do roku 2030 ročne odstrániť aspoň 5 Mt ekvivalentu CO₂.

Tento návrh je v súlade aj so záverečnými návrhmi Konferencie o budúcnosti Európy⁹, najmä s návrhom 1, ktorý sa výslovne zameriava na „zavedenie certifikácie odstraňovania uhlíka na základe spoľahlivého a transparentného započítavania uhlíka“ (opatrenie 5). V oznámení o ekologizácii Komisie z roku 2022¹⁰ sa okrem toho uvádza, že okrem ambiciózneho súboru opatrení na zníženie emisií skleníkových plynov sa Komisia bude v záujme neutralizácie nevyhnutných emisií a dosiahnutia nulových čistých emisií skleníkových plynov do roku 2030 musieť spoliehať aj na odstraňovanie uhlíka.

⁴ COM(2019) 640 final.

⁵ COM(2021) 554 final.

⁶ C(2019) 1492 final.

⁷ Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

⁸ COM(2021) 800 final.

⁹ Konferencia o budúcnosti Európy, správa o konečnom výsledku, máj 2022.

¹⁰ C(2022) 2230 final.

Certifikačný rámec opísaný v tomto návrhu je navrhnutý tak, aby vychádzal z týchto existujúcich právnych predpisov v oblasti zmeny klímy:

- V smernici o geologickom ukladaní CO₂, nazývanej smernica o CCS¹¹, sa stanovuje celkový právny rámec pre environmentálne bezpečné geologické ukladanie CO₂. Činnosti ukladania CO₂ zo zariadenia patriaceho do systému ETS v úložisku povolenom podľa smernice o CCS sú výslovne zahrnuté do smernice o EU ETS a v prípade úniku CO₂ sa musia kvóty EU ETS odovzdať. Navrhovaným certifikačným rámcom sa zabezpečí, aby kvantifikácia odstraňovania uhlíka v prípade priemyselných činností, ako je zachytávanie a ukladanie uhlíka na báze bioenergie (BECCS)¹² a priame zachytávanie a ukladanie uhlíka zo vzduchu (DACCS), bola v súlade s pravidlami stanovenými vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2018/2066¹³ o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov v rámci ETS a podrobnými metodikami EÚ, ktoré vypracovala Komisia¹⁴ na kvantifikáciu zamedzenia emisií skleníkových plynov v projektoch BECCS a DACCS v rámci Inovačného fondu¹⁵.
- V prípade výrobkov v oblasti uhlíkového poľnohospodárstva a na ukladanie uhlíka sa v nariadení o LULUCF¹⁶ poskytuje plán na presné monitorovanie a podávanie správ o odstraňovaní uhlíka v súlade s usmerneniami panelu IPCC a v súčinnosti s politikami v oblasti biodiverzity, nulového znečistenia, obnoviteľných zdrojov energie a prispôsobovania sa zmene klímy. Pravidlá stanovené v nariadení o LULUCF podporujú monitorovanie využívania pôdy geograficky jednoznačným spôsobom, s nízkymi nákladmi a včas, napríklad prostredníctvom digitálnych databáz, geografických informačných systémov (GIS) a diaľkového prieskumu vrátane satelitov a služieb Copernicus Sentinel (napr. klimatické a pozemkové služby) alebo komerčne dostupných služieb.
- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Rámec EÚ pre certifikáciu odstraňovania uhlíka bude buď vychádzať z nasledujúcich politík Únie, alebo bude zohrávať dôležitú úlohu pri ich realizácii:

- V navrhovanom právnom predpise o obnove prírody¹⁷ sa stanovuje cieľ, aby sa do roku 2030 opatrenia na obnovu vzťahovali na 20 % pevniny a mora EÚ a aby do roku 2050 boli do opatrení na obnovu zahrnuté všetky ekosystémy, ktoré potrebujú obnovu. Medzi činnosťami zameranými na odstraňovanie uhlíka, najmä uhlíkovým

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006 (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 114).

¹² Pri zavádzaní BECCS sú potrebné ochranné opatrenia, ktoré zohľadnia limity a dostupnosť udržateľnej biomasy, aby sa zabránilo nadmernému dopytu po biomase na výrobu energie s negatívnymi účinkami na úložiská a zásoby uhlíka, biodiverzitu, kvalitu ovzdušia a biohospodárstvo.

¹³ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2066 z 19. decembra 2018 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, ktorým sa mení nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012 (Ú. v. EÚ L 334, 31.12.2018, s. 1).

¹⁴ Príloha C k výzve na predkladanie návrhov: Metodika výpočtu zamedzenia emisií skleníkových plynov. https://climate.ec.europa.eu/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund_en.

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politik v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1).

¹⁷ COM(2022) 304 final.

poľnohospodárstvom, a opatreniami na obnovu prírody existuje mnoho synergií. Navrhovaný certifikačný rámec pre odstraňovanie uhlíka prispeje k dosiahnutiu cieľov obnovy a splneniu povinností stanovených v právnom predpise o obnove prírody. Napríklad činnosti súvisiace s uhlíkovým poľnohospodárstvom, ktoré zvyšujú ukladanie uhlíka, môžu prispieť k splneniu povinnosti zabezpečiť na vnútroštátnej úrovni rastúci trend zásob organického uhlíka v lesných ekosystémoch a v orných minerálnych pôdach v poľnohospodárskych ekosystémoch. Rovnako môžu pomôcť pri plnení povinnosti zaviesť opatrenia na obnovu organických pôd v poľnohospodárskom využívaní, ktoré predstavujú odvodnené rašeliniská. Navrhovaný právny predpis o obnove prírody a tento návrh sa preto navzájom posilnia a prispievajú k politike v oblasti klímy aj biodiverzity.

- Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) poskytuje podporu poľnohospodárom, ktorí sa zaviazajú vykonávať konkrétne environmentálne a klimatické postupy alebo investície. Táto politika zahŕňa aj niektoré environmentálne a klimatické podmienky (tzv. dobrý poľnohospodársky a environmentálny stav, GAEC), ktoré musia poľnohospodári dodržiavať pri poberaní podpory príjmov v rámci SPP. Tieto podmienky idú nad rámec zákonných požiadaviek. Určité podmienky sú dôležité pre sekvestráciu a ochranu uhlíka v pôde, napríklad v trávnych porastoch a rašeliniskách. Okrem toho môže SPP pomôcť pri zavádzaní certifikácie tým, že pokryje počiatočné investície a podporí príslušné postupy na úrovni poľnohospodárskych podnikov. Rámec EÚ pre certifikáciu odstraňovania uhlíka prispeje k zlepšeniu kvantifikácie skleníkových plynov podporovaných postupov a inventarizácie skleníkových plynov v národnom pôdohospodárskom sektore. Prostredníctvom rozvoja dobrovoľných trhov môže zabezpečiť dlhodobejšiu ochranu zásob uhlíka a opatrení na pôde, ktoré nie sú podporované SPP. S cieľom vykonávať rámec EÚ pre certifikáciu odstraňovania uhlíka vrátane metodík certifikácie stanovených v tomto návrhu by verejné systémy certifikácie vyvinuté členskými štátmi mohli požiadať o uznanie zo strany EÚ podľa tohto návrhu. Okrem toho tento návrh umožní zverejňovať údaje o znižovaní emisií iných ako CO₂ ako vedľajších prínosov odstraňovania uhlíka.
- Smernica o obnoviteľných zdrojoch energie¹⁸ obsahuje súbor kritérií udržateľnosti pre bioenergiu, ktoré uplatňujú buď príslušné vnútroštátne orgány, alebo súkromné systémy certifikácie uznané Komisiou. Týmito systémami by sa mohol potenciálne certifikovať aj súlad činností odstraňovania uhlíka s kritériami kvality pre odstraňovanie uhlíka uvedenými v tomto návrhu.
- V stratégii EÚ pre lesy¹⁹ sa stanovuje politický rámec na zabezpečenie rastúcich, zdravých, biologicky rozmanitých a odolných lesov v EÚ, ktoré významne prispievajú k našej ambícii v oblasti biodiverzity, zintenzívňujú odstraňovanie emisií prirodzenými záchytnými, zaisťujú živobytie vo vidieckych oblastiach aj mimo nich a podporujú udržateľné lesné biohospodárstvo, ktoré stojí na najudržateľnejších postupoch obhospodarovania lesov.

¹⁸ Smernica 2018/2001/EÚ.

¹⁹ COM(2021) 572 final.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Návrh vychádza z článku 192 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), ktorý dáva Únii právo konať v záujme dosiahnutia cieľov jej politiky v oblasti životného prostredia. Ciele politiky Únie v oblasti životného prostredia vymedzené v článku 191 ods. 1 ZFEÚ zahŕňajú okrem iného udržiavanie, ochranu a zlepšovanie kvality životného prostredia; rozvážne a racionálne využívanie prírodných zdrojov a podporu opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových environmentálnych problémov, a to predovšetkým na boj proti zmene klímy.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Zmena klímy je cezhraničným problémom. Jej účinky sú globálne, bez ohľadu na umiestnenie zdrojov emisií skleníkových plynov. Preto sa tieto výzvy nedajú vyriešiť len vnútroštátnymi alebo miestnymi opatreniami, pretože to pravdepodobne nepovedie k optimálnym výsledkom. Koordinácia na európskej úrovni zlepšuje opatrenia v oblasti klímy a môže účinne dopĺňať a posilňovať vnútroštátne a miestne opatrenia; opatrenia EÚ sú odôvodnené na základe subsidiarity v súlade s článkom 191 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Európsky rámec by bol pri riešení ťažkostí s hodnotením kvality odstraňovania uhlíka vhodnejší ako vnútroštátne iniciatívy. Takýto rámec by vytvoril rovnaké podmienky na vnútornom trhu pre certifikáciu odstraňovania uhlíka, čím by sa zlepšila porovnateľnosť a zvýšila dôvera. Spojenie rôznych národných iniciatív v tejto oblasti by tento problém skôr zhoršilo, než vyriešilo.

• Proporcionalita

Tento návrh je v súlade so zásadou proporcionality, pretože neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov vytvorenia certifikačného rámca Únie pre vysokokvalitné odstraňovanie uhlíka. Stanovujú sa v ňom kritériá kvality odstraňovania uhlíka, potrebné pravidlá a postupy na certifikáciu a overovanie odstraňovania uhlíka a rámec na uznávanie súkromných a verejných systémov certifikácie.

• Výber nástroja

Ciele tohto návrhu možno najlepšie dosiahnuť prostredníctvom nariadenia. Zároveň sa ním zabezpečí priama a jednotná uplatniteľnosť ustanovení v Únii. Požiadavky sa kladú na prevádzkovateľov dobrovoľných systémov certifikácie, na členské štáty v súvislosti s uznávaním verejných systémov certifikácie a na Komisiu, pokiaľ ide o podávanie správ a preskúmanie.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov

Neuplatňuje sa.

• Konzultácie so zainteresovanými stranami

V súlade s usmerneniami o lepšej právnej regulácii sa uskutočnilo niekoľko konzultačných činností:

- online konferencia o udržateľnom kolobehu uhlíka, ktorá sa konala 31. januára 2022,

- výzva na predkladanie podkladov, ktorá trvala od 7. februára do 2. mája 2022 a na ktorú bolo doručených 231 odpovedí,
- verejná konzultácia, ktorá trvala od 7. februára do 2. mája 2022 a na ktorú bolo doručených 396 odpovedí.

Verejné konzultácie celkovo preukázali silnú všeobecnú podporu regulačnej iniciatívy, ktorá by zahŕňala vytvorenie certifikačného rámca pre odstraňovanie uhlíka. Väčšina zainteresovaných strán sa vyslovila za to, aby iniciatíva zahŕňala širokú škálu možností odstraňovania uhlíka a okrem iných zohľadňovala tieto aspekty: zabezpečiť presné a včasné meranie odstráneného uhlíka; zabezpečiť, aby sa v dôsledku posunu zamerania na odstraňovanie uhlíka neoslabili rázne opatrenia na zníženie emisií; poskytnúť dostatočné záruky, pokiaľ ide o trvanie uloženia uhlíka a prevenciu jeho zvrátenia.

Medzi hlavné kritériá, ktoré zainteresované strany považovali za dôležité pre odstraňovanie uhlíka, patrila spoľahlivosť monitorovania, podávania správ a overovania, potenciál pre zavedenie vo veľkom meradle, technická pripravenosť a ekonomická uskutočniteľnosť a potenciál vedľajších prínosov pre životné prostredie. Väčšina respondentov súhlasila s tým, že vytvorenie spoľahlivého a dôveryhodného systému certifikácie odstraňovania uhlíka je prvým zásadným krokom k dosiahnutiu čistého príspevku z odstraňovania uhlíka v súlade s cieľom klimatickej neutrality EÚ.

Respondenti uviedli, že kľúčovými cieľmi certifikácie odstraňovania uhlíka by malo byť: umožnenie porovnateľnosti a súťaže medzi rôznymi činnosťami odstraňovania uhlíka; zvýšenie transparentnosti a zabezpečenie rovnakých podmienok na dobrovoľných trhoch s uhlíkom a poskytovanie lepších verejných stimulov pre prírodné a priemyselné odstraňovanie uhlíka v programoch financovania EÚ aj vo vnútroštátnych programoch financovania.

Podľa väčšiny respondentov by úlohou EÚ malo byť stanovenie komplexných požiadaviek na kvalitu odstraňovania uhlíka, ktorými sa zabezpečí správna kvantifikácia odstraňovania uhlíka, doplnkovosť, dlhodobé uloženie a environmentálna udržateľnosť. Zhrnutie zistení z konzultácií so zainteresovanými stranami je uvedené v prílohe 2 k posúdeniu vplyvu k tomuto nariadeniu.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

S cieľom poskytnúť informácie pre prípravu navrhovaného nariadenia o odstraňovaní uhlíka a súvisiaceho posúdenia vplyvu dostalo externé konzorcium odborníkov za úlohu vypracovať štúdiu technickej pomoci. Štúdia priniesla prehľad existujúcich mechanizmov a systémov certifikácie odstraňovania uhlíka a synoptické posúdenie rôznych činností odstraňovania uhlíka vrátane trvalého odstraňovania, výrobkov na ukladanie uhlíka a uhlíkového poľnohospodárstva. Externé konzorcium v mene Komisie zorganizovalo niekoľko informačných podujatí vrátane konferencie o udržateľnom kolobehu uhlíka a pomohlo posúdiť odpovede na konzultácie so zainteresovanými stranami. Štúdia technickej pomoci napokon poskytla časť údajov, ktoré boli podkladom pre analýzu možností politiky uvedených v posúdení vplyvu.

- **Posúdenie vplyvu a stanovisko výboru pre kontrolu regulácie**

V posúdení vplyvu, ktoré je pripojené k tomuto návrhu, sa posudzovali rôzne možnosti politiky na riešenie troch hlavných problémov ovplyvňujúcich budúci vývoj odstraňovania uhlíka.

Prvým problémom je náročnosť hodnotenia a porovnávania kvality odstraňovania uhlíka, čo potenciálnym financovateľom odstraňovania uhlíka spôsobuje značné náklady na

vyhľadávanie. Ide o typické „zlyhanie trhu“, ktoré vytvára riziko, že finančná podpora pôjde na činnosti odstraňovania uhlíka, na ktoré sa nemožno spoliehať ako na účinné zmierňujúce opatrenia. Tento problém má dve príčiny:

1. Certifikácia odstraňovania uhlíka je rozšírená oveľa menej než certifikácia znižovania emisií a je spojená s niekoľkými metodickými problémami. V rôznych systémoch certifikácie sa navrhujú rôzne metodiky na kvantifikáciu celkového a dodatočného odstraňovania uhlíka, na stimulovanie dlhodobého ukladania uhlíka a na zahrnutie širších aspektov udržateľnosti, ako sú environmentálne vplyvy (napr. strata biodiverzity, znečistenie atď.) činnosti odstraňovania uhlíka.
2. Činnosti odstraňovania uhlíka (t. j. trvalé odstraňovanie, výroby na ukladanie uhlíka a uhlíkové poľnohospodárstvo) sú veľmi rôznorodé z hľadiska vyspelosti, nákladovej efektívnosti a súvisiacich nákladov na monitorovanie a pre certifikáciu predstavujú rôzne výzvy.

Cieľom tejto iniciatívy je riešiť tento problém a zaručiť kvalitu všetkých činností odstraňovania uhlíka certifikovaných v EÚ prostredníctvom metodík certifikácie, ktoré sú prispôbené špecifickým podmienkam rôznych činností odstraňovania uhlíka.

Na tento účel sa v tejto iniciatíve navrhuje rámec EÚ pre certifikáciu odstraňovania uhlíka založený na štyroch kritériách kvality (ďalej len „QU.A.L.ITY“), v ktorých sa uvádza, ako zabezpečiť kvantifikáciu, doplnkovosť a základné hodnoty, dlhodobé uloženie a udržateľnosť. Pre každé z týchto kritérií QU.A.L.ITY sa v posúdení vplyvu sa uvádza niekoľko osvedčených postupov, pričom sa uznáva, že prístup k certifikácii pre každé kritérium sa bude pri jednotlivých činnostiach odstraňovania uhlíka líšiť.

V druhom kroku bude potrebné vypracovať podrobné metodiky certifikácie na uplatňovanie kritérií QU.A.L.ITY pri rôznych činnostiach odstraňovania uhlíka. V tomto kroku budú špecifické pravidlá prispôbené charakteristikám rôznych typov činností odstraňovania uhlíka: v pravidlách sa napríklad uznávajú silné záruky trvalosti, ktoré poskytujú riešenia, pri ktorých sa uhlík ukladá do geologických útvarov, a zároveň sa zvýšia vedľajšie prínosy pre činnosti súvisiace s uhlíkovým poľnohospodárstvom. V tomto ohľade sa v posúdení vplyvu porovnávajú dve možnosti kvality:

- Možnosť Q1: systémy certifikácie vypracúvajú metodiky v súlade s kritériami QU.A.L.ITY a predkladajú ich na uznanie príslušnému orgánu verejnej správy.
- Možnosť Q2: Metodiky vypracúva Komisia v úzkej spolupráci so skupinou expertov.

Z analýzy vyplýva, že možnosť Q2 má najväčší potenciál zaručiť kvalitu odstraňovania uhlíka a zabezpečiť jeho porovnateľnosť a zároveň minimalizuje administratívne náklady na vypracovanie alebo schválenie podrobných metodík certifikácie.

Druhým problémom je, že mnohé zainteresované strany nedôverujú certifikátom o odstránení uhlíka, pretože certifikáty môžu byť vytvorené prostredníctvom netransparentných a nespoľahlivých certifikačných procesov, ktoré certifikujú činnosti, ktoré neprinášajú skutočný prínos pre klímu a udržateľnosť. Na riešenie tohto problému by systémy certifikácie mali zaviesť transparentné a spoľahlivé pravidlá a postupy na zmiernenie rizík, že certifikačný proces nie je schopný odhaliť nekvalitné odstraňovanie, že činnosti odstraňovania uhlíka v skutočnosti neprinášajú plánované odstraňovanie a že tá istá činnosť je certifikovaná dvakrát alebo že ten istý certifikát je použitý dvakrát.

Tretím problémom je, že poskytovatelia odstraňovania uhlíka čelia prekážkam v prístupe k financiám. Tento problém je spôsobený skutočnosťou, že existuje široká škála spôsobov využitia certifikátov o odstránení uhlíka (napr. verejné financovanie, podnikové vykazovanie

udržateľnosti, environmentálne značky, dobrovoľné trhy s uhlíkom atď.). Táto rôznorodosť vytvára pre tých, ktorí chcú mať činnosť odstraňovania uhlíka certifikovanú, transakčné náklady, ako sú náklady na vyhľadávanie (čas a úsilie vynaložené na pochopenie kvality certifikačných postupov daného systému) a náklady na zmenu (náklady na snahu získať iné doplnkové alebo alternatívne druhy financovania, čo si pravdepodobne vyžiada zmenu ich činností a poskytnutie iného súboru dôkazov a informácií).

Na riešenie druhého a tretieho problému by systémy certifikácie mali v záujme zabezpečenia transparentnosti a vybudovania dôvery spĺňať harmonizované certifikačné požiadavky:

1. Riadenie systému: systémy certifikácie by mali fungovať na základe spoľahlivých a transparentných postupov (napr. interné riadenie a monitorovanie, riadenie sťažností a odvolaní, konzultácie so zainteresovanými stranami, transparentnosť a zverejňovanie informácií atď.).
2. Nezávislé overenie: súlad odstraňovania uhlíka s kritériami QU.A.L.ITY by mali overovať audítori tretej strany. a
3. Úplné zverejnenie informácií: všetky informácie o certifikovanom odstraňovaní uhlíka by mali byť verejne dostupné a vysledovateľné cez verejné registre.

V súlade s týmito kritériami transparentnosti je stanovený proces uznávania systémov certifikácie a prevádzkovatelia (t. j. vlastníci činností odstraňovania uhlíka) môžu na preukázanie súladu s kritériami QU.A.L.ITY a príslušnými metodikami certifikácie používať len uznané systémy certifikácie.

V tejto súvislosti sa v posúdení vplyvu, pokiaľ ide o to, kto by bol zodpovedný za uznávanie systémov certifikácie, porovnávajú dve možnosti správy: členské štáty (možnosť G1) alebo Komisia (možnosť G2). V analýze sa dospelo k záveru, že z hľadiska zaručenia spoľahlivého a harmonizovaného procesu certifikácie a podpory vnútorného trhu s certifikáciou odstraňovania uhlíka je najúčinnější možnosť G2, ktorou sa zároveň minimalizujú administratívne náklady pre verejné orgány.

Na záver možno konštatovať, že uprednostňovanou politickou možnosťou je taká, pri ktorej Komisia: i) vypracúva metodiky certifikácie po konzultácii s odborníkmi a zainteresovanými stranami a ii) harmonizuje zavedenie certifikačného rámca a kritérií QU.A.L.ITY prostredníctvom uznávaných systémov certifikácie.

Komisia v posúdení vplyvu posúdila aj súlad návrhu s cieľmi stanovenými v európskom právnom predpise v oblasti klímy, ako sa uvádza v článku 6 ods. 4 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy. Komisia zistila, že prístupy založené na uhlíkovom poľnohospodárstve môžu pomôcť dosiahnuť samostatný cieľ do roku 2030 navrhnutý pre sektor LULUCF v rámci legislatívneho balíka Fit for 55 (–310 Mt ekvivalentu CO₂), čím sa prekročí príspevok odstraňovania uhlíka v sektore LULUCF k celohospodárskemu cieľu – 55 % stanovenému v európskom právnom predpise v oblasti klímy (s limitom –225 Mt ekvivalentu CO₂). Európsky právny predpis v oblasti klímy obsahuje aj cieľ, aby sa Únia do roku 2050 stala klimaticky neutrálnou a následne dosiahla záporné emisie, ale na dosiahnutie tohto cieľa musí Únia zvýšiť využívanie činností odstraňovania uhlíka. V posúdení vplyvu sa analyzujú možnosti politiky na riešenie prekážok, ktoré bránia zavádzaniu účinných činností odstraňovania uhlíka a ktoré by nemali odrádzať od opatrení na zníženie emisií skleníkových plynov.

Výbor pre kontrolu regulácie vydal k posúdeniu vplyvu kladné stanovisko a poskytol zoznam odporúčaní na zlepšenie správy s cieľom lepšie preukázať, že neexistencia spoľahlivého certifikačného rámca predstavuje hlavnú prekážku rozvoja činností odstraňovania uhlíka, ako

aj lepšie transparentne prezentovať všetky politické rozhodnutia týkajúce sa metodiky a riadenia.

Do konečnej verzie správy o posúdení vplyvu boli následne zapracované tieto aspekty:

- v úvode bol objasnený kontext iniciatívy (t. j. úloha odstraňovania uhlíka v rámci cieľa klimateckej neutrality do roku 2050 a v súčasnom základnom politickom scenári) a dobrovoľný charakter iniciatívy,
- vo vymedzení problému boli pridané nové odkazy s cieľom potvrdiť existenciu a rozsah identifikovaných problémov (najmä nedostatok dôvery) a zdôrazniť význam medzinárodne harmonizovaného rámca v názoroch vyjadrených zainteresovanými stranami,
- v oddiele o cieľoch bolo objasnené, že užší výber štyroch kritérií QU.A.L.I.TY vychádza zo všeobecného konsenzu o tom, čo predstavuje vysokokvalitnú certifikáciu podľa väčšiny existujúcich certifikačných metodík, a prezentácia kritérií v oddiele opisujúcom možnosti politiky teraz obsahuje viac argumentov zo špecializovaných príloh,
- s cieľom zohľadniť dobrovoľný charakter rámca bolo pridaných niekoľko objasnení (napr. cieľ „rovnakých podmienok“ bol preformulovaný na „harmonizáciu“),
- v oddiele o zamietnutých možnostiach politiky je lepšie vysvetlené, prečo bola zamietnutá politika povinného používania certifikačného rámca,
- v oddiele o posúdení vplyvov sa dobrovoľný charakter uvádza ako riziko, ktoré by mohlo ohroziť úspech iniciatív, a uvádzajú sa opatrenia na zmiernenie tohto rizika,
- posúdenie možností politiky lepšie identifikuje prekážky, ktoré bránia rozšíreniu činností odstraňovania uhlíka, a vysvetľuje, ako bude certifikačný rámec tieto prekážky riešiť, v tomto oddiele sa takisto objasňuje neistota súvisiaca s kvalitatívnymi tvrdeniami o očakávaných prínosoch a nákladoch,
- oddiel o zásade rovnováhy záťaže sa presunul z prílohy do hlavného textu,
- oddiel o monitorovaní a hodnotení iniciatívy obsahuje podrobnejšie rozpracované operačné ciele.
- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Neuplatňuje sa.

- **Základné práva**

Neuplatňuje sa.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Hlavné rozpočtové dôsledky pre Úniu sa týkajú prípravy nelegislatívnych aktov a činnosti expertnej skupiny pre odstraňovanie uhlíka.

V návrhu sa stanovuje, že po nadobudnutí účinnosti navrhovaného nariadenia sa súbežne pripraví niekoľko delegovaných a vykonávacích aktov. Najdôležitejšie bude prijať delegované akty, v ktorých sa stanovia metodiky certifikácie pre rôzne činnosti odstraňovania uhlíka (napr. pre trvalé odstraňovanie, uhlíkové poľnohospodárstvo a výroby na ukladanie uhlíka).

Pri príprave týchto vysoko odborných nelegislatívnych aktov bude Komisii pomáhať expertná skupina pre odstraňovanie uhlíka. Skupina bude mať približne 70 členov a mohla by zahŕňať

viacero podskupín vrátane ďalších expertov. Prevádzkovať ju bude Komisia s pomocou externého dodávateľa.

Okrem toho je vplyv na rozpočet pre Komisiu spojený s procesom uznávania verejných alebo súkromných systémov certifikácie, ktoré by boli zodpovedné za vykonávanie certifikačného rámca v jednom alebo viacerých členských štátoch. Vplyv na rozpočet sa predpokladá aj pre tie členské štáty, ktoré majú v úmysle zriadiť a prevádzkovať národný systém certifikácie vrátane dohľadu nad nezávislými certifikačnými orgánmi a zriadenia a prevádzky národného registra.

Podrobný vplyv na rozpočet a ľudské a administratívne zdroje, ktoré si tento návrh vyžaduje, sa uvádzajú v legislatívnom finančnom výkaze.

5. ĎALŠIE PRVKY

• Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

V súlade s usmerneniami o lepšej právnej regulácii zverejnenými v novembri 2021, a najmä s nástrojom 38, Komisia po prijatí legislatívneho návrhu spoluzákonodarcami vypracuje stratégiu vykonávania. Predostrú sa v nej rôzne nástroje na podporu súladu s predpismi, ktoré sa majú používať, a bude obsahovať aspekty týkajúce sa digitálneho vykonávania.

• Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

Ustanovenia a štruktúra navrhovaného nariadenia zodpovedajú cieľu iniciatívy vytvoriť transparentný a dôveryhodný certifikačný rámec pre odstraňovanie uhlíka s vysokou klimatickou a environmentálnou integritou, aby sa podporili fyzické a právnické osoby, ktoré sú nad rámec čo najväčšieho zníženia svojich emisií skleníkových plynov ochotné vynaložiť dodatočné úsilie a dostať v kontexte zvýšených klimatických ambícií uvedených v Európskej zelenej dohode a cieľa klimatickej neutrality do roku 2050 stanoveného v európskom právnom predpise v oblasti klímy svoje činnosti na úroveň udržateľnosti.

Kľúčové ustanovenia navrhovaného nariadenia sú:

Cieľ a rozsah pôsobnosti nariadenia sú vymedzené v článku 1. Cieľom tohto návrhu je uľahčiť zavádzanie vysokokvalitného odstraňovania uhlíka formou dobrovoľného certifikačného rámca Únie. V tomto článku sa vymedzuje aj celková štruktúra návrhu, ktorá sa skladá z troch pilierov: v prvom sú stanovené štyri kritériá kvality, po ktorých kumulatívnom splnení je odstraňovanie uhlíka spôsobilé na certifikáciu. V druhom pilieri sú určené kľúčové prvky procesu overovania a certifikácie. V treťom pilieri sú stanovené pravidlá fungovania systémov certifikácie, ktoré sú zodpovedné za vykonávanie certifikačného rámca Únie.

V článku 2 sa uvádza kľúčová terminológia potrebná na doplnenie ustanovení navrhovaného nariadenia, najmä vymedzenia odstraňovania uhlíka a činnosti odstraňovania uhlíka.

V článku 3 sa uvádzajú dve podmienky spôsobilosti odstraňovania uhlíka v rámci certifikácie Únie: po prvé má byť odstraňovanie uhlíka výsledkom činností odstraňovania uhlíka, ktoré spĺňajú kritériá kvality a po druhé ho musí overiť nezávislý certifikačný orgán.

Prvý pilier navrhovaného nariadenia je vymedzený v článkoch 4 až 8. V článku 4 sa stanovujú pravidlá kvantifikácie čistého prínosu odstraňovania uhlíka v porovnaní so základnou hodnotou, zatiaľ čo v článkoch 5, 6 a 7 sa stanovujú kritériá kvality týkajúce sa doplnkovosti, dlhodobého uloženia a udržateľnosti činností odstraňovania uhlíka. V článku 8 sa ustanovuje splnomocnenie pre delegované akty Komisie, ktorými sa stanovujú prispôbované metodiky

certifikácie na posúdenie súladu s kritériami kvality. V prílohe I sú uvedené prvky, ktoré sa majú zahrnúť do týchto metodík certifikácie.

Druhý pilier navrhovaného nariadenia týkajúci sa certifikácie zhody je stanovený v článkoch 9 a 10.

V článku 9 sa vymedzujú kľúčové prvky certifikačného procesu, ktorý zahŕňa dva kroky. V počiatočnej fáze prevádzkovateľ predloží certifikačnému orgánu komplexné informácie týkajúce sa činnosti odstraňovania uhlíka a jej očakávaného súladu s kritériami kvality. Certifikačný orgán vykoná audit s cieľom overiť tvrdenia prevádzkovateľa, vydá správu o certifikačnom audite a v prípade splnenia kritérií kvality aj certifikát.

V druhej fáze certifikačný orgán vykoná audit na opätovnú certifikáciu s cieľom overiť, či bola činnosť odstraňovania uhlíka vykonaná správne a v úplnom súlade s kritériami kvality, a vydá správu o audite na opätovnú certifikáciu a aktualizovaný certifikát, na základe ktorého systém certifikácie vydá a zaregistruje certifikované jednotky odstraňovania uhlíka. V prílohe II sú uvedené minimálne informácie, ktoré sa majú uviesť v certifikáte.

V článku 10 sú stanovené minimálne podmienky pre certifikačné orgány s cieľom zabezpečiť ich spôsobilosť vykonávať certifikačné audity a ich nezávislosť a nestrannosť. Stanovuje sa v ňom aj povinnosť členských štátov dohliadať na činnosť certifikačných orgánov.

Tretí pilier týkajúci sa systémov certifikácie je stanovený v článkoch 11 až 14. V článku 11 sa prevádzkovateľom stanovuje povinnosť používať na preukázanie súladu s kritériami kvality systémy certifikácie uznané Komisiou. V tomto článku sa stanovuje aj niekoľko požiadaviek na fungovanie systémov certifikácie vrátane opatrení na zabezpečenie dobrej správy, transparentnosti a zodpovednosti.

V článku 12 sa systémom certifikácie ukladá povinnosť zriadiť a viesť verejné registre dokladov o činnostiach odstraňovania uhlíka a jednotkách odstraňovania uhlíka. Je veľmi dôležité, aby registre používali automatizované systémy a boli interoperabilné, aby sa zabránilo podvodom a dvojitému započítaniu.

V článku 13 je poskytnutý právny základ pre uznávanie systémov certifikácie formou rozhodnutí Komisie a v článku 14 sa stanovujú požiadavky na podávanie správ o systémoch certifikácie.

V článku 18 sa ustanovuje preskúmanie nariadenia: prvýkrát tri roky po nadobudnutí jeho účinnosti, najneskôr však do konca roku 2028, a potom v pravidelných intervaloch po každej inventarizácii vykonanej podľa Parížskej dohody.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,**ktorým sa zriaďuje certifikačný rámec Únie pre odstraňovanie uhlíka**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru²⁰,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²¹,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Podľa Parížskej dohody prijatej na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy²² (ďalej len „Parížska dohoda“) sa medzinárodné spoločenstvo dohodlo na plnení záväzku udržať zvýšenie priemernej globálnej teploty výrazne pod hodnotou 2 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia a vyvíjať úsilie na obmedzenie zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia. Únia a jej členské štáty sú zmluvnými stranami Parížskej dohody a sú pevne odhodlané vykonávať ju prostredníctvom zníženia emisií skleníkových plynov a zvýšenia odstraňovania uhlíka.
- (2) V celosvetovom meradle sa v poslednej správe²³ Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) poukazuje na klesajúcu pravdepodobnosť obmedzenia globálneho otepľovania na 1,5 °C, ak v nasledujúcich desaťročiach nedôjde k rýchlemu a výraznému zníženiu globálnych emisií skleníkových plynov (GHG). V správe panelu IPCC sa takisto jasne uvádza, že „ak sa majú dosiahnuť čisté nulové emisie oxidu uhličitého (CO₂) alebo skleníkových plynov, je nevyhnutné nasadiť odstraňovanie oxidu uhličitého na vyváženie ťažko odstrániteľných zvyškových emisií“. To si bude vyžadovať rozsiahle zavádzanie udržateľných činností na zachytávanie CO₂ z atmosféry a jeho trvalé ukladanie do geologických zásobníkov, suchozemských a morských ekosystémov alebo výrobkov. V súčasnosti a pri súčasných politikách Únia nie je na dobrej ceste k dosiahnutiu požadovaného odstránenia uhlíka: množstvo odstránených emisií v suchozemských ekosystémoch za

²⁰ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

²¹ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

²² Schválená rozhodnutím Rady (EÚ) 2016/1841 z 5. októbra 2016 o uzavretí Parížskej dohody prijatej na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy v mene Európskej únie (Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 1).

²³ Pracovná skupina III panelu IPCC (2022), Technické zhrnutie. In: *Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change* (Zmena klímy 2022: zmiernenie zmeny klímy). Šiesta hodnotiaci správa (odkaz).

posledné roky klesá, pričom v súčasnosti v Únii nedochádza k žiadnemu významnému priemyselnému odstraňovaniu uhlíka.

- (3) Cieľom tohto nariadenia je vytvoriť dobrovoľný certifikačný rámec Únie pre odstraňovanie uhlíka s cieľom motivovať k vysokokvalitnému odstraňovaniu uhlíka pri plnom rešpektovaní cieľov v oblasti biodiverzity a nulového znečistenia. Je to nástroj na podporu dosahovania cieľov Únie v rámci Parížskej dohody, najmä cieľa kolektívnej klimatickej neutrality do roku 2050 stanoveného v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119²⁴. Únia sa zaviazala aj k tomu, že po roku 2050 bude produkovať záporné emisie. Dôležitým nástrojom na zvýšenie odstraňovania uhlíka v suchozemských ekosystémoch je nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841²⁵, ktoré sa v súčasnosti preskúmava. Cieľom preskúmania je stanoviť cieľ Únie v oblasti čistého odstraňovania v objeme 310 Mt ekvivalentu CO₂ do roku 2030 a prideliť príslušné ciele jednotlivým členským štátom.
- (4) Certifikačný rámec Únie podporí v Únii rozvoj činností odstraňovania uhlíka, ktoré vedú k jednoznačnému čistému prínosu odstraňovania uhlíka a zároveň zabraňujú environmentálnym klamlivým vyhláseniam. Čo sa týka uhlíkového poľnohospodárstva, takýto certifikačný rámec by mal podnecovať aj vykonávanie činností odstraňovania uhlíka, ktoré prinášajú vedľajšie prínosy pre biodiverzitu, čím sa dosiahnu ciele obnovy prírody stanovené v právnych predpisoch Únie o obnove prírody. Certifikačný rámec Únie bude mať zásadný význam pri plnení cieľov Únie v oblasti zmierňovania zmeny klímy stanovených v medzinárodných dohodách a v právnych predpisoch Únie.
- (5) S cieľom podporiť prevádzkovateľov, ktorí chcú vynaložiť ďalšie úsilie na zvýšenie odstraňovania uhlíka udržateľným spôsobom, by mal certifikačný rámec Únie zohľadňovať rôzne druhy činností odstraňovania uhlíka, ich špecifiká a súvisiace vplyvy na životné prostredie. V tomto nariadení by sa preto mali jasne vymedziť pojmy odstraňovanie uhlíka, činnosti odstraňovania uhlíka a ďalšie prvky certifikačného rámca Únie.
- (6) V tomto nariadení by sa mali stanoviť požiadavky, na základe ktorých by malo byť odstraňovanie uhlíka spôsobilé na certifikáciu podľa certifikačného rámca Únie. Na tento účel by sa malo odstraňovanie uhlíka kvantifikovať presným a spoľahlivým spôsobom a malo by sa vytvárať len činnosťami odstraňovania uhlíka, ktoré prinášajú čistý prínos odstraňovania uhlíka, sú doplnkové, zamerané na zabezpečenie dlhodobého uloženia uhlíka a majú neutrálny vplyv na ciele udržateľnosti alebo vedľajší prínos k týmto cieľom. Okrem toho by odstraňovanie uhlíka malo podliehať nezávislému auditu tretej strany, aby sa zabezpečila dôveryhodnosť a spoľahlivosť certifikačného procesu. V Únii platia záväzné pravidlá stanovovania cien uhlíka stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES²⁶, ktoré upravujú

²⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

²⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politik v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1).

²⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

zaobchádzanie s emisiami z činností, na ktoré sa vzťahuje uvedená smernica. Týmto nariadením by smernica 2003/87/ES nemala byť dotknutá, s výnimkou certifikácie odstraňovania emisií z udržateľnej biomasy, ktoré majú v súlade s jej prílohou IV emisný faktor nula.

- (7) Výsledkom činnosti odstraňovania uhlíka by mal byť čistý prínos odstraňovania uhlíka, ktorý dokazuje, že má pozitívny vplyv na klímu. Čistý prínos odstránenia uhlíka by sa mal vypočítavať v dvoch krokoch. Po prvé by prevádzkovatelia mali kvantifikovať množstvo dodatočného odstránenia uhlíka, ktoré činnosť odstraňovania uhlíka vytvorila v porovnaní so základnou hodnotou. Mala by sa uprednostniť štandardizovaná základná hodnota, ktorá odráža štandardnú výkonnosť porovnateľných činností v podobných sociálnych, hospodárskych, environmentálnych a technologických podmienkach a geografických lokalitách, pretože zabezpečuje objektivitu, minimalizuje náklady na dodržiavanie predpisov a iné administratívne náklady a pozitívne oceňuje činnosť prvých subjektov, ktoré sa už zapojili do činnosti odstraňovania uhlíka. V súvislosti s uhlíkovým poľnohospodárstvom by sa malo s cieľom znížiť náklady na stanovenie základných hodnôt a monitorovanie činností odstraňovania uhlíka podporovať využívanie dostupných digitálnych technológií vrátane elektronických databáz a geografických informačných systémov, diaľkového prieskumu Zeme, umelej inteligencie a strojového učenia, ako aj elektronických máp. Ak však nie je možné takúto štandardizovanú základnú hodnotu stanoviť, môže sa použiť základná hodnota pre konkrétny projekt založená na individuálnej výkonnosti prevádzkovateľa. S cieľom zohľadniť sociálny, hospodársky, environmentálny a technologický vývoj a podnietiť postupom času ambície v súlade s Parížskou dohodou by sa základné hodnoty mali pravidelne aktualizovať.
- (8) Druhý krok kvantifikácie čistého prínosu odstraňovania uhlíka by mal zahŕňať odpočítanie akéhokoľvek zvýšenia emisií skleníkových plynov v súvislosti s vykonaním činnosti odstraňovania uhlíka. Relevantné emisie skleníkových plynov, ktoré by sa mali zohľadniť, zahŕňajú priame emisie, ako sú emisie vyplývajúce z používania väčšieho množstva hnojív, palív alebo energie, alebo nepriame emisie, ako sú emisie vyplývajúce zo zmeny využívania pôdy s následnými rizikami pre potravinovú bezpečnosť v dôsledku presunu poľnohospodárskej výroby. Zníženie emisií skleníkových plynov v dôsledku vykonania činnosti odstraňovania uhlíka by sa pri kvantifikácii čistého prínosu odstraňovania uhlíka zohľadňovať nemalo, ale malo by sa považovať za vedľajší prínos k cieľu udržateľnosti, ktorým je zmiernenie zmeny klímy; tým, že je uvedené v certifikátoch, môže zníženie emisií skleníkových plynov (podobne ako ostatné vedľajšie prínosy k udržateľnosti) zvýšiť hodnotu certifikovaného odstránenia uhlíka.
- (9) Činnosť odstraňovania uhlíka prináša čistý prínos odstraňovania uhlíka vtedy, keď odstraňovanie uhlíka nad rámec základnej hodnoty prevyšuje akékoľvek zvýšenie emisií skleníkových plynov v dôsledku vykonania činnosti odstraňovania uhlíka. Napríklad v prípade činností, ktoré zabezpečujú trvalé uloženie uhlíka jeho vtlačaním do podzemia, by množstvo trvalo uloženého uhlíka malo prevážiť nad emisiami skleníkových plynov z priemyselného procesu, ktoré súvisia s energiou. V prípade uhlíkového poľnohospodárstva by mal uhlík zachytený pri zalesňovaní alebo uhlík udržaný v pôde pri opätovnom zavlažovaní rašelinísk prevážiť emisie zo strojov používaných na vykonávanie činnosti odstraňovania uhlíka alebo nepriame emisie zo zmeny využívania pôdy, ktoré môžu byť spôsobené únikom uhlíka.
- (10) Odstraňovanie uhlíka by sa malo kvantifikovať relevantným, presným, úplným, konzistentným a porovnateľným spôsobom. Neistoty pri kvantifikácii by sa mali

riadne uviesť a zohľadniť, aby sa obmedzilo riziko nadhodnotenia množstva oxidu uhličitého odstráneného z atmosféry. Odstránenie uhlíka dosiahnuté uhlíkovým poľnohospodárstvom by sa malo kvantifikovať s vysokou úrovňou presnosti, aby sa zabezpečila najvyššia kvalita a aby sa minimalizovali neistoty. Aby sa stimulovali synergie medzi cieľmi Únie v oblasti klímy a biodiverzity, je okrem toho potrebné požadovať zlepšenie monitorovania pôdy, čo pomôže chrániť a zvýšiť odolnosť prírodných spôsobov odstraňovania uhlíka v celej Únii. Satelitné monitorovanie a monitorovanie emisií a odstraňovania na mieste a podávanie správ o nich musia čo najlepšie odrážať tieto prístupy a čo najlepšie využívať moderné technológie dostupné v rámci programov Únie, ako je napríklad program Copernicus, plne využívať už existujúce nástroje a zabezpečiť súlad s národnými inventúrami skleníkových plynov.

- (11) S cieľom zabezpečiť, aby certifikačný rámec Únie vytváral stimuly k odstraňovaniu uhlíka nad rámec štandardných postupov, by činnosti odstraňovania uhlíka mali byť doplnkové. Preto by tieto činnosti mali ísť nad rámec zákonných požiadaviek, t. j. prevádzkovatelia by mali vykonávať činnosti, ktoré im už neukladajú platné právne predpisy. Činnosti odstraňovania uhlíka by sa navyše mali vykonávať vďaka motivačnému účinku, ktorý poskytuje certifikácia. Takýto účinok sa dostaví vtedy, keď stimul vytvorený potenciálnymi príjmami vyplývajúcimi z certifikácie zmení správanie prevádzkovateľov tak, že sa zapoja do činnosti dodatočného odstraňovania uhlíka s cieľom dosiahnuť jeho dodatočné odstránenie.
- (12) Štandardizovaná základná hodnota by mala odrážať zákonné a trhové podmienky, v ktorých sa činnosť odstraňovania uhlíka vykonáva. Ak je činnosť odstraňovania uhlíka prevádzkovateľom uložená platnými právnymi predpismi alebo ak na jej vykonanie nie sú potrebné žiadne stimuly, jej výkonnosť sa zohľadní v základnej hodnote. Z tohto dôvodu by sa malo predpokladať, že činnosť odstraňovania uhlíka, pri ktorej dochádza k odstraňovaniu uhlíka nad rámec takejto základnej hodnoty, je dodatočná. Používanie štandardizovanej základnej hodnoty by preto malo prevádzkovateľom zjednodušiť preukazovanie doplnkovosti. Preto by sa ním mala znížiť administratívna záťaž spojená s procesom certifikácie, čo je dôležité najmä v prípade malých pôdohospodárov.
- (13) Je riziko, že atmosférický a biogénny uhlík, ktorý je zachytený a uložený prostredníctvom činnosti odstraňovania uhlíka, sa z prírodných alebo antropogénnych príčin uvoľní späť do atmosféry (napr. spätné uvoľnenie). Prevádzkovatelia by preto mali prijať všetky príslušné preventívne opatrenia na zmiernenie týchto rizík a počas monitorovacieho obdobia stanoveného pre príslušnú činnosť odstraňovania uhlíka riadne monitorovať, či je uhlík naďalej uložený. Platnosť certifikovaného odstraňovania uhlíka by mala závisieť od očakávaného trvania uloženia a rôznych rizík spätného uvoľnenia spojených s danou činnosťou odstraňovania uhlíka. Činnosti, ktoré ukladajú uhlík do geologických útvarov, poskytujú dostatočnú istotu, že uhlík bude uložený dlhodobo počas niekoľkých storočí, a možno ich považovať za trvalé ukladanie uhlíka. Riziku úmyselného alebo neúmyselného uvoľnenia uhlíka do atmosféry je viac vystavené uhlíkové poľnohospodárstvo alebo ukladanie uhlíka do výrobkov. S cieľom zohľadniť toto riziko by sa na platnosť certifikovaného odstránenia uhlíka vytvoreného uhlíkovým poľnohospodárstvom a ukladáním uhlíka do výrobkov mal vzťahovať dátum skončenia platnosti, ktorý sa zhoduje s koncom príslušného monitorovacieho obdobia. Malo by sa predpokladať, že po tomto dátume sa uhlík uvoľní do atmosféry, pokiaľ hospodársky subjekt nepreukáže zachovanie jeho uloženia prostredníctvom nepretržitých monitorovacích činností.

(14) Okrem opatrení prijatých na minimalizáciu rizika uvoľňovania uhlíka do atmosféry počas monitorovacieho obdobia by sa na riešenie prípadov spätného uvoľnenia mali zaviesť vhodné mechanizmy zodpovednosti. Takéto mechanizmy by mohli zahŕňať napr. diskontovanie jednotiek odstraňovania uhlíka, kolektívne rezervy alebo účty jednotiek odstraňovania uhlíka a mechanizmy predbežného poistenia. Keďže mechanizmy zodpovednosti v súvislosti s geologickým ukladaním a únikom CO₂ a príslušné nápravné opatrenia už boli stanovené v smerniciach Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES a 2009/31/ES²⁷, mali by sa uplatňovať tieto mechanizmy zodpovednosti a nápravné opatrenia, aby sa zabránilo dvojitej regulácii.

(15) Činnosti zamerané na odstraňovanie uhlíka majú veľký potenciál priniesť obojstranne výhodné riešenia pre udržateľnosť, aj keď nemožno vylúčiť kompromisy. Preto je vhodné stanoviť minimálne požiadavky na udržateľnosť s cieľom zabezpečiť, aby činnosti odstraňovania uhlíka mali neutrálny vplyv na ciele udržateľnosti v oblasti zmierňovania zmeny klímy a prispôsobovania sa tejto zmene, ochrany a obnovy biodiverzity a ekosystémov, udržateľného využívania a ochrany vodných a morských zdrojov, prechodu na obehové hospodárstvo a prevencie a kontroly znečistenia alebo vytvárali k týmto cieľom vedľajšie prínosy. Tieto požiadavky na udržateľnosť by mali podľa potreby a s prihliadnutím na miestne podmienky vychádzať z technických kritérií preskúmania súvisiacich so zásadou „nespôsobovať významnú škodu“ týkajúcich sa lesníckych činností a podzemného trvalého geologického ukladania CO₂ stanovených v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2021/2139²⁸ a z kritérií udržateľnosti pre suroviny z lesnej a poľnohospodárskej biomasy stanovených v článku 29 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001²⁹. Postupy, ako sú lesné monokultúry, ktoré majú škodlivé účinky na biodiverzitu, by na certifikáciu nemali byť spôsobilé.

(16) Poľnohospodárske postupy, ktoré odstraňujú CO₂ z atmosféry, pomáhajú dosahovať cieľ klimateckej neutrálnosti a mali by sa odmeňovať buď prostredníctvom spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), alebo iných verejných alebo súkromných iniciatív. Konkrétne by toto nariadenie malo zohľadniť poľnohospodárske postupy uvedené v oznámení o udržateľnom kolobehu uhlíka³⁰.

(17) Prevádzkovatelia alebo skupiny prevádzkovateľov môžu vykazovať vedľajšie prínosy, ktoré prispievajú k cieľom udržateľnosti nad rámec minimálnych požiadaviek na udržateľnosť. Na tento účel by ich vykazovanie malo byť v súlade s metodikami certifikácie, ktoré vypracovala Komisia a ktoré sú prispôbované rôznym činnostiam odstraňovania uhlíka. Metodiky certifikácie by mali v čo najväčšej miere stimulovať vytváranie vedľajších prínosov pre biodiverzitu nad rámec minimálnych požiadaviek na udržateľnosť. Tieto dodatočné vedľajšie prínosy zvýšia ekonomickú hodnotu

²⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006 (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 114).

²⁸ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2139 zo 4. júna 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenarušá plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov (Ú. v. EÚ L 442, 9.12.2021, s. 1).

²⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

³⁰ Oznámenie Komisie, Udržateľný kolobeh uhlíka, COM(2021) 800 final.

certifikovaného odstraňovania uhlíka a prinesú prevádzkovateľom vyššie príjmy. Vzhľadom na tieto skutočnosti je vhodné, aby Komisia uprednostnila vypracovanie prispôbených metodík certifikácie činností súvisiacich s uhlíkovým poľnohospodárstvom, ktoré prinášajú významné vedľajšie prínosy pre biodiverzitu.

- (18) Je vhodné vypracovať podrobné metodiky certifikácie pre rôzne činnosti odstraňovania uhlíka, aby sa štandardizovaným, overiteľným a porovnateľným spôsobom uplatňovali kritériá kvality stanovené v tomto nariadení. Tieto metodiky by mali zabezpečiť spoľahlivú a transparentnú certifikáciu čistého prínosu odstraňovania uhlíka, ktorý vznikol v dôsledku činnosti odstraňovania uhlíka, a zároveň by mali zabrániť neprímeranému administratívne zaťaženiu prevádzkovateľov alebo skupiny prevádzkovateľov, najmä malých poľnohospodárov a vlastníkov lesov. Na tento účel by Komisia mala byť splnomocnená doplniť toto nariadenie prijatím delegovaných aktov, ktorými sa stanovujú podrobné metodiky certifikácie pre rôzne činnosti odstraňovania uhlíka. Tieto metodiky by sa mali vypracovať v úzkej spolupráci s expertnou skupinou pre odstraňovanie uhlíka a všetkými ostatnými zainteresovanými subjektmi. Musia byť založené na najlepších dostupných vedeckých dôkazoch, vychádzať z existujúcich verejných a súkromných systémov a metodík certifikácie odstraňovania uhlíka a zohľadňovať všetky príslušné normy a pravidlá prijaté na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie.
- (19) V záujme zabezpečenia dôveryhodného a spoľahlivého procesu certifikácie by činnosti odstraňovania uhlíka mali podliehať nezávislému auditu tretej strany. Činnosti odstraňovania uhlíka by sa pred vykonaním mali predovšetkým podrobiť počítačovému certifikačnému auditu, ktorým sa overí ich súlad s kritériami kvality stanovenými v tomto nariadení vrátane správneho vyčíslenia očakávaného čistého prínosu odstraňovania uhlíka. Činnosti odstraňovania uhlíka by mali podliehať aj pravidelným auditom na opätovnú certifikáciu s cieľom overiť súlad dosiahnutého odstránenia uhlíka. Na tento účel by Komisia mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom stanoviť štruktúru, technické podrobnosti a minimálne informácie, ktoré majú byť uvedené v opise činnosti odstraňovania uhlíka a v správach o certifikačných a auditoch na opätovnú certifikáciu.
- (20) Kľúčom k nákladovo efektívnemu vykonaniu zmierňujúcich opatrení a k zabezpečeniu účasti pôdohospodárov na uhlíkovom poľnohospodárstve je zlepšenie ich znalostí, ako aj ich vybavenie nástrojmi a metódami na lepšie posúdenie a optimalizáciu odstraňovania uhlíka. To sa týka najmä malých poľnohospodárov alebo vlastníkov lesov v Únii, ktorým často chýba know-how a odborné znalosti potrebné na vykonávanie činností odstraňovania uhlíka a na dodržiavanie požadovaných kritérií kvality a súvisiacich metodík certifikácie. Preto je vhodné požadovať, aby organizácie výrobcov uľahčovali poskytovanie príslušných poradenských služieb prostredníctvom technického poradenstva svojim členom. Poskytovanie poradenských služieb, výmenu poznatkov, odbornú prípravu, informačné akcie alebo interaktívne inovačné projekty s poľnohospodármi a lesníkmi môže finančne podporovať spoločná poľnohospodárska politika, ako aj štátna pomoc jednotlivých členských štátov.
- (21) Je vhodné, aby sa certifikáty o odstránení uhlíka používali na rôzne konečné účely, napríklad na zostavovanie národných a podnikových inventúr skleníkových plynov, a to aj v súvislosti s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841³¹, na

³¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného

preukazovanie tvrdení podnikov v oblasti klímy a ich iných environmentálnych tvrdení (vrátane tvrdení v súvislosti s biodiverzitou) alebo na výmenu overených jednotiek odstraňovania uhlíka prostredníctvom dobrovoľných trhov na kompenzáciu emisií uhlíka. Na tento účel by mal certifikát obsahovať presné a transparentné informácie o činnosti odstraňovania uhlíka vrátane celkového odstránenia a čistého prínosu odstraňovania uhlíka, ktoré sú v súlade s kritériami kvality stanovenými v tomto nariadení. Komisia by takisto mala byť splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom upresniť alebo zmeniť prílohu II, v ktorej sa uvádza zoznam minimálnych informácií, ktoré majú byť uvedené v certifikátoch.

- (22) Na zabezpečenie presného, spoľahlivého a transparentného overovania by certifikačné orgány zodpovedné za vykonávanie certifikácie činností odstraňovania uhlíka mali mať požadované kompetencie a zručnosti a mali by byť akreditované vnútroštátnymi akreditačnými orgánmi podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008³². Aby sa predišlo možným konfliktom záujmov, mali by byť certifikačné orgány takisto úplne nezávislé od prevádzkovateľa vykonávajúceho činnosť odstraňovania uhlíka, ktorá je predmetom certifikácie. K zabezpečeniu správneho vykonávania certifikačného postupu by navyše mali prispievať členské štáty prostredníctvom dohľadu nad činnosťou certifikačných orgánov, ktoré sú akreditované vnútroštátnymi akreditačnými orgánmi, a informovaním systémov certifikácie o relevantných zisteniach o neplnení povinností.
- (23) Prevádzkovatelia by mali využívať systémy certifikácie na preukázanie súladu s týmto nariadením. Systémy certifikácie by preto mali fungovať na základe spoľahlivých a transparentných pravidiel a postupov a mali by zabezpečovať presnosť, spoľahlivosť, integritu a nepopretie pôvodu a ochranu informácií a údajov predložených prevádzkovateľmi pred podvodmi. Mali by zabezpečiť aj správne započítanie overených jednotiek odstraňovania uhlíka, najmä tak, že zabránenia ich dvojitému započítaniu. Na tento účel by Komisia mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie akty vrátane primeraných noriem spoľahlivosti, transparentnosti, započítavania a nezávislého auditu, ktoré majú systémy certifikácie uplatňovať, aby sa zabezpečila potrebná právna istota, pokiaľ ide o pravidlá platné pre prevádzkovateľov a systémy certifikácie. V záujme zabezpečenia nákladovo efektívneho procesu certifikácie by cieľom týchto technických harmonizovaných pravidiel certifikácie malo byť aj zníženie zbytočnej administratívnej záťaže pre prevádzkovateľov alebo skupiny prevádzkovateľov, najmä pre malé a stredné podniky (MSP) vrátane malých poľnohospodárov a lesníkov.
- (24) S cieľom zabezpečiť spoľahlivú a harmonizovanú kontrolu certifikácie by Komisia mala mať možnosť prijímať rozhodnutia o uznaní systémov certifikácie, ktoré spĺňajú požiadavky stanovené v tomto nariadení, a to aj pokiaľ ide o technickú spôsobilosť, spoľahlivosť, transparentnosť a nezávislý audit. Takéto rozhodnutia o uznaní by mali byť časovo obmedzené. Na tento účel by Komisia mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie akty o obsahu a postupoch uznávania systémov certifikácie v Únii.
- (25) V relevantných prípadoch sa uplatňujú ustanovenia Dohovoru Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) o prístupe k informáciám, účasti

hospodárstva do rámca politík v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1).

³² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 30).

verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia³³ (ďalej len „Aarhuský dohovor“) týkajúce sa prístupu k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, najmä ustanovenia týkajúce sa účasti verejnosti a prístupu k spravodlivosti.

- (26) Systémy certifikácie by mali vytvoriť a viesť interoperabilné verejné registre s cieľom zabezpečiť transparentnosť a úplnú výsledovateľnosť certifikátov o odstránení uhlíka a zabrániť riziku podvodov a dvojitého započítania. K podvodu môže dôjsť, ak sa na tú istú činnosť odstraňovania uhlíka vydá viac ako jeden certifikát, pretože činnosť bola zaregistrovaná v rámci dvoch rôznych systémov certifikácie alebo bola zaregistrovaná dvakrát v rámci toho istého systému. K podvodu môže dôjsť aj vtedy, keď sa ten istý certifikát použije niekoľkokrát na uplatnenie toho istého nároku na základe činnosti odstraňovania uhlíka alebo jednotky odstraňovania uhlíka. V registroch by sa mali uchovávať dokumenty vyplývajúce z procesu certifikácie odstraňovania uhlíka vrátane súhrnov certifikačných auditov a správ o auditoch na opätovnú certifikáciu, certifikátov a aktualizovaných certifikátov a mali by sa sprístupňovať verejnosti v elektronickej podobe. V registroch by sa mali zaznamenávať aj certifikované jednotky odstraňovania uhlíka, ktoré spĺňajú kritériá kvality Únie. S cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky na jednotnom trhu by Komisia mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie predpisy, v ktorých sa stanovujú normy a technické pravidlá fungovania a interoperability týchto registrov.
- (27) Systémy certifikácie zohrávajú dôležitú úlohu pri poskytovaní dôkazov o dodržiavaní kritérií kvality pre odstraňovanie uhlíka. Je preto vhodné, aby Komisia od systémov certifikácie vyžadovala pravidelné podávanie správ o činnosti. S cieľom zvýšiť transparentnosť a zlepšiť dohľad vykonávaný Komisiou by sa takéto správy mali zverejňovať v plnom rozsahu alebo prípadne v súhrnnej podobe. Okrem toho by takéto podávanie správ Komisii poskytlo potrebné informácie na to, aby s cieľom identifikovať najlepšie postupy a prípadne predložiť návrh na ďalšiu podporu takýchto najlepších postupov informovala o fungovaní systémov certifikácie. V záujme zabezpečenia porovnateľného a konzistentného podávania správ by Komisia mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie akty, v ktorých sa stanovujú technické podrobnosti týkajúce sa obsahu a formátu správ vypracovaných systémami certifikácie.
- (28) S cieľom umožniť prevádzkovateľom uplatňovať kritériá kvality stanovené v tomto nariadení štandardizovaným a nákladovo efektívnym spôsobom a zároveň zohľadniť špecifické vlastnosti rôznych činností odstraňovania uhlíka by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie s cieľom doplniť toto nariadenie stanovením podrobných metodík certifikácie pre rôzne druhy činností odstraňovania uhlíka. Komisia by takisto mala mať možnosť zmeniť prílohu II, v ktorej sú uvedené minimálne informácie, ktoré majú byť uvedené v certifikátoch. Je zvlášť dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila náležité konzultácie, a to aj na úrovni odborníkov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej právnej regulácii³⁴. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú

³³ Rozhodnutie Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 o uzavretí v mene Európskeho spoločenstva Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Ú. v. EÚ L 124, 17.5.2005, s. 1).

³⁴ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín odborníkov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

- (29) Vykonávacie právomoci prenesené na Komisiu by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011³⁵. S cieľom vykonávať vykonávacie právomoci stanovené v tomto nariadení by mal Komisia pri plnení jej úloh podľa tohto nariadenia pomáhať Výbor pre zmenu klímy zriadený podľa článku 44 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999³⁶.
- (30) Komisia by mala preskúmať vykonávanie tohto nariadenia tri roky po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia a následne najneskôr šesť mesiacov po globálnom hodnotení dohodnutom podľa článku 14 Parížskej dohody. V týchto preskúmaniach by sa mali zohľadniť príslušné zmeny týkajúce sa právnych predpisov Únie, technologického a vedeckého pokroku, vývoja na trhu v oblasti odstraňovania uhlíka a potravinovej bezpečnosti vrátane dostupnosti a cenovej dostupnosti potravín a mali by sa v nich zohľadniť výsledky globálneho hodnotenia podľa Parížskej dohody.
- (31) Ciele tohto nariadenia, a to najmä podporiť zavádzanie vysokokvalitného odstraňovania uhlíka a zároveň minimalizovať riziko environmentálnych klamlivých vyhlásení, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov a z dôvodu rozsahu pôsobnosti a účinkov navrhovaného opatrenia možno tieto ciele lepšie dosiahnuť na úrovni Únie. Únia preto môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola 1 **VŠEOBECNÉ USTANOVENIA**

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Cieľom tohto nariadenia je uľahčiť zavádzanie odstraňovania uhlíka prevádzkovateľmi alebo skupinami prevádzkovateľov. Na tento účel sa týmto nariadením zriaďuje dobrovoľný rámec Únie pre certifikáciu odstraňovania uhlíka stanovením:
- a) kritérií kvality pre činnosti odstraňovania uhlíka, ktoré sa vykonávajú v Únii;
 - b) pravidiel overovania a certifikácie odstraňovania uhlíka;
 - c) pravidiel fungovania systémov certifikácie a ich uznávania Komisiou.

³⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

³⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

2. Tento dobrovoľný rámec Únie pre certifikáciu odstraňovania uhlíka sa nevzťahuje na emisie, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2003/87/ES, s výnimkou ukladania emisií oxidu uhličitého z udržateľnej biomasy, ktoré majú v súlade s jej prílohou IV emisný faktor nula.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
- a) „odstraňovanie uhlíka“ je buď ukladanie atmosférického alebo biogénneho uhlíka v geologických úložiskách uhlíka, biogénnych úložiskách uhlíka, výrobkoch a materiáloch s dlhou životnosťou a v morskom prostredí, alebo zníženie uvoľňovania uhlíka z biogénneho úložiska uhlíka do atmosféry;
 - b) „činnosť odstraňovania uhlíka“ je jeden alebo viac postupov alebo procesov vykonávaných prevádzkovateľom, ktorých výsledkom je trvalé uloženie uhlíka, zvýšenie zachytávania uhlíka v biogénnom úložisku uhlíka, zníženie uvoľňovania uhlíka z biogénneho úložiska uhlíka do atmosféry alebo ukladanie atmosférického alebo biogénneho uhlíka do výrobkov alebo materiálov s dlhou životnosťou;
 - c) „biogénne úložisko uhlíka“ je nadzemná biomasa, podzemná biomasa, hrabanka, odumreté drevo a organický uhlík v pôde, ako sa uvádza v časti B písmenách a) až e) prílohy I k nariadeniu 2018/841;
 - d) „prevádzkovateľ“ je akákoľvek právnická alebo fyzická osoba, ktorá prevádzkuje alebo kontroluje činnosť odstraňovania uhlíka, alebo ktorej bola zverená rozhodujúca ekonomická moc nad technickým fungovaním činnosti;
 - e) „skupina prevádzkovateľov“ je právny subjekt, ktorý zastupuje viac ako jedného prevádzkovateľa a je zodpovedný za zabezpečenie súladu týchto prevádzkovateľov s týmto nariadením;
 - f) „monitorovacie obdobie“ je obdobie, ktorého trvanie sa určuje podľa typu činnosti odstraňovania uhlíka a počas ktorého prevádzkovateľ monitoruje uloženie uhlíka;
 - g) „trvalé ukladanie uhlíka“ je činnosť odstraňovania uhlíka, ktorá za normálnych okolností a pri použití vhodných postupov riadenia ukladá atmosférický alebo biogénny uhlík na niekoľko storočí a ktorá zahŕňa bioenergiu so zachytávaním a ukladaním uhlíka a priame zachytávanie a ukladanie uhlíka zo vzduchu;
 - h) „uhlíkové poľnohospodárstvo“ je činnosť odstraňovania uhlíka spojená s obhospodarovaním pôdy, ktorá vedie k zvýšeniu ukladania uhlíka do živej biomasy, mŕtvej organickej hmoty a do pôd zlepšením zachytávania oxidu uhličitého a/alebo znížením uvoľňovania oxidu uhličitého do atmosféry;
 - i) „ukladanie uhlíka do výrobkov“ je činnosť odstraňovania uhlíka, pri ktorej sa atmosférický a biogénny uhlík ukladá do výrobkov alebo materiálov s dlhou životnosťou;
 - j) „certifikačný orgán“ je nezávislý, akreditovaný alebo uznaný orgán posudzovania zhody, ktorý so systémom certifikácie uzavrel dohodu na vykonávanie certifikačných auditov a vydávanie certifikátov;

- k) „systém certifikácie“ je systém spravovaný súkromnou alebo verejnou organizáciou, ktorá dohliada na certifikáciu súladu prevádzkovateľov alebo skupiny prevádzkovateľov s týmto nariadením;
- l) „certifikačný audit“ je audit vykonaný certifikačným orgánom;
- m) „audit na opätovnú certifikáciu“ je audit vykonávaný v procese obnovy certifikátu vydaného certifikačným orgánom;
- n) „certifikát“ je vyhlásenie o zhode vydané certifikačným orgánom, ktoré potvrdzuje, že činnosť odstraňovania uhlíka je v súlade s týmto nariadením;
- o) „jednotka odstraňovania uhlíka“ je jedna tona certifikovaného čistého prínosu odstránenia uhlíka vytvoreného činnosťou odstraňovania uhlíka a registrovaného certifikačným systémom.

Článok 3

Spôsobilosť na certifikáciu

Odstraňovanie uhlíka je spôsobilé na certifikáciu podľa tohto nariadenia, ak spĺňa obe tieto podmienky:

- a) vzniká pri činnosti odstraňovania uhlíka, ktorá spĺňa kritériá kvality stanovené v článkoch 4 až 7;
- b) je nezávisle overené v súlade s článkom 9.

Kapitola 2 KRITÉRIÁ KVALITY

Článok 4

Kvantifikácia

1. Činnosť odstraňovania uhlíka poskytuje čistý prínos odstraňovania uhlíka, ktorý sa kvantifikuje podľa tohto vzorca:

$$\text{Čistý prínos odstraňovania uhlíka} = \text{OU}_{\text{základná hodnota}} - \text{OU}_{\text{celkovo}} - \text{GHG}_{\text{nárast}} > 0$$

kde:

- a) $\text{OU}_{\text{základná hodnota}}$ je odstraňovanie uhlíka v rámci základnej hodnoty;
 - b) $\text{OU}_{\text{celkovo}}$ je celkové odstránenie uhlíka v rámci činnosti odstraňovania uhlíka;
 - c) $\text{GHG}_{\text{nárast}}$ je nárast priamych a nepriamych emisií skleníkových plynov, ktoré sú spôsobené vykonávaním činnosti odstraňovania uhlíka, okrem emisií z biogénnych úložísk uhlíka v prípade uhlíkového poľnohospodárstva.
2. V prípade uhlíkového poľnohospodárstva sa $\text{OU}_{\text{základná hodnota}}$ a $\text{OU}_{\text{celkovo}}$ chápu ako čisté odstraňovanie skleníkových plynov alebo čisté emisie v súlade s pravidlami započítavania stanovenými v nariadení (EÚ) 2018/841.
 3. Množstvá uvedené v odseku 1 písm. a), b) a c) sa označujú záporným znamienkom (-), ak ide o čisté odstraňovanie skleníkových plynov, a kladným znamienkom (+), ak ide o čisté emisie skleníkových plynov; vyjadrujú sa v tonách ekvivalentu oxidu uhličitého.

4. Odstraňovanie uhlíka sa kvantifikuje relevantným, presným, úplným, konzistentným, porovnateľným a transparentným spôsobom.
5. Základná hodnota musí zodpovedať štandardnému výkonu odstraňovania uhlíka pri porovnateľných činnostiach v podobných sociálnych, hospodárskych, environmentálnych a technologických podmienkach a zohľadňovať geografický kontext.
6. Odchylne od odseku 5 môže byť v riadne odôvodnených prípadoch základná hodnota založená na individuálnom výkone odstraňovania uhlíka pri danej činnosti.
7. Základná hodnota sa pravidelne aktualizuje.
8. Pri kvantifikácii odstraňovania uhlíka sa zohľadňujú neistoty v súlade s uznávanými štatistickými prístupmi.
9. Na podporu kvantifikácie odstraňovania uhlíka vytvoreného v uhlíkovom poľnohospodárstve musí prevádzkovateľ alebo skupina prevádzkovateľov zhromažďovať údaje o odstraňovaní uhlíka a emisiách skleníkových plynov spôsobom, ktorý je v súlade s vnútroštátnymi inventúrami skleníkových plynov podľa nariadenia (EÚ) 2018/841 a časti 3 prílohy V k nariadeniu (EÚ) 2018/1999.

Článok 5

Doplnkovosť

1. Činnosť odstraňovania uhlíka je doplnková. Na tento účel musí činnosť odstraňovania uhlíka spĺňať obe tieto kritériá:
 - a) ide nad rámec zákonných požiadaviek Únie a vnútroštátnych zákonov;
 - b) uskutočňuje sa vďaka motivačnému účinku certifikácie.
2. Ak sa základná hodnota stanovuje podľa článku 4 ods. 5, doplnkovosť uvedená v odseku 1 sa považuje za splnenú. Ak sa základná hodnota stanovuje podľa článku 4 ods. 6, doplnkovosť uvedená v odseku 1 písm. a) a b) sa preukazuje prostredníctvom špecifických testov.

Článok 6

Dlhodobé uloženie

1. Prevádzkovateľ alebo skupina prevádzkovateľov preukáže, že cieľom činnosti odstraňovania uhlíka je zabezpečiť dlhodobé uloženie uhlíka.
2. Na účely odseku 1 musí prevádzkovateľ alebo skupina prevádzkovateľov spĺňať obe tieto kritériá:
 - a) monitorujú a zmiernujú akékoľvek riziko uvoľnenia uloženého uhlíka, ktoré sa vyskytne počas monitorovacieho obdobia;
 - b) podliehajú vhodným mechanizmom zodpovednosti s cieľom riešiť akékoľvek uvoľnenie uloženého uhlíka, ku ktorému dôjde počas monitorovacieho obdobia.
3. V prípade uhlíkového poľnohospodárstva a ukladania uhlíka do výrobkov sa uhlík uložený činnosťou odstraňovania uhlíka považuje za uvoľnený do atmosféry na konci monitorovacieho obdobia.

Článok 7

Udržateľnosť

1. Činnosť odstraňovania uhlíka má neutrálny vplyv na všetky tieto ciele udržateľnosti alebo k nim vytvára vedľajšie prínosy:
 - a) zmierňovanie zmeny klímy nad rámec čistého prínosu odstraňovania uhlíka uvedeného v článku 4 ods. 1;
 - b) adaptácia na zmenu klímy;
 - c) udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov;
 - d) prechod na obehové hospodárstvo;
 - e) prevencia a kontrola znečisťovania;
 - f) ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov.
2. Na účely odseku 1 musí činnosť odstraňovania uhlíka spĺňať minimálne požiadavky na udržateľnosť stanovené v metodikách certifikácie uvedených v delegovaných aktoch prijatých podľa článku 8.
3. Ak prevádzkovateľ alebo skupina prevádzkovateľov vykazujú vedľajšie prínosy, ktoré prispievajú k cieľom udržateľnosti uvedeným v odseku 1 nad rámec minimálnych požiadaviek na udržateľnosť uvedených v odseku 2, musia dodržiavať metodiky certifikácie stanovené v delegovaných aktoch uvedených v článku 8. Metodiky certifikácie čo najviac stimulujú vytváranie vedľajších prínosov nad rámec minimálnych požiadaviek na udržateľnosť, najmä k cieľu uvedenému v odseku 1 písm. f).

Článok 8

Metodiky certifikácie

1. S cieľom splniť kritériá stanovené v článkoch 4 až 7 uplatňuje prevádzkovateľ alebo skupina prevádzkovateľov príslušné metodiky certifikácie.
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 16 s cieľom stanoviť metodiky technickej certifikácie uvedené v odseku 1 pre činnosti súvisiace s trvalým ukladaním uhlíka, uhlíkovým poľnohospodárstvom a ukladaním uhlíka do výrobkov. Tieto metodiky certifikácie obsahujú aspoň prvky uvedené v prílohe I.
3. Pri príprave týchto delegovaných aktov Komisia zohľadní tieto prvky:
 - a) ciele zabezpečiť spoľahlivosť odstraňovania uhlíka a uznať ochranu a obnovu ekosystémov;
 - b) cieľ minimalizovať administratívnu záťaž pre prevádzkovateľov, najmä pre malých prevádzkovateľov zaoberajúcich sa uhlíkovým poľnohospodárstvom;
 - c) príslušné právne predpisy Únie a vnútroštátne právo;
 - d) príslušné únijné a medzinárodné metodiky a normy certifikácie.

Kapitola 3 CERTIFIKÁCIA

Článok 9

Certifikácia zhody

1. O certifikáciu zhody s týmto nariadením žiada prevádzkovateľ alebo skupina prevádzkovateľov tak, že predloží žiadosť systému certifikácie. Po prijatí tejto žiadosti prevádzkovateľ alebo skupina prevádzkovateľov predloží certifikačnému orgánu komplexný opis činnosti odstraňovania uhlíka vrátane metodiky certifikácie použitej na posúdenie súladu s článkami 4 až 7, očakávaného celkového odstraňovania uhlíka a čistého prínosu odstraňovania uhlíka. Skupiny prevádzkovateľov takisto uvedú, ako sa poskytujú poradenské služby týkajúce sa činností odstraňovania uhlíka, a to najmä malým prevádzkovateľom zaoberajúcim sa uhlíkovým poľnohospodárstvom.
2. S cieľom overiť informácie predložené v súlade s odsekom 1 a potvrdiť súlad činnosti odstraňovania uhlíka s článkami 4 až 7 vykoná certifikačný orgán certifikačný audit. Na základe tohto certifikačného auditu certifikačný orgán vydá správu o certifikačnom audite, ktorá obsahuje zhrnutie, a certifikát obsahujúci prinajmenšom informácie uvedené v prílohe II. Systém certifikácie skontroluje správu o certifikačnom audite a certifikát a zverejní zhrnutie správy o certifikačnom audite a certifikát v registri uvedenom v článku 12.
3. S cieľom opätovne potvrdiť súlad činnosti odstraňovania uhlíka s článkami 4 až 7 a overiť vytvorený prínos odstraňovania uhlíka vykonáva certifikačný orgán pravidelné audity na opätovnú certifikáciu. Na základe tohto auditu na opätovnú certifikáciu certifikačný orgán vydá správu o audite na opätovnú certifikáciu, ktorá obsahuje zhrnutie a aktualizovaný certifikát. Systém certifikácie skontroluje správu o audite na opätovnú certifikáciu a aktualizovaný certifikát a zverejní súhrn správy o audite na opätovnú certifikáciu, aktualizovaný certifikát a certifikované jednotky odstraňovania uhlíka v registri uvedenom v článku 12.
4. Prevádzkovateľ alebo skupina prevádzkovateľov podporujú počas certifikačných auditov a auditov na opätovnú certifikáciu certifikačný orgán, najmä umožnením prístupu do priestorov činnosti a poskytnutím príslušných údajov a dokumentácie.
5. Komisia môže prijať vykonávacie akty s cieľom stanoviť štruktúru, formát a technické podrobnosti komplexného opisu činnosti odstraňovania uhlíka uvedeného v odseku 1 a správ o certifikačných auditoch a auditoch na opätovnú certifikáciu uvedených v odsekoch 2 a 3. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 17.

Článok 10

Certifikačné orgány

1. Certifikačné orgány vymenované systémami certifikácie musia byť akreditované vnútroštátnym akreditačným orgánom podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008³⁷.
2. Certifikačné orgány musia byť:
 - a) kompetentné vykonávať certifikačné audity a audity na opätovnú certifikáciu uvedené v článku 9;
 - b) nezávislé od prevádzkovateľov alebo od skupiny prevádzkovateľov a vykonávať činnosti požadované podľa tohto nariadenia vo verejnom záujme.
3. Na účely odseku 2 písm. b) certifikačné orgány alebo ich časti nesmú:
 - a) byť prevádzkovateľom alebo skupinou prevádzkovateľov, vlastníkom prevádzkovateľa alebo skupiny prevádzkovateľov ani byť v ich vlastníctve;
 - b) mať s prevádzkovateľmi alebo so skupinou prevádzkovateľov vzťahy, ktoré by mohli ovplyvniť ich nezávislosť a nestrannosť.
4. Dohľad nad činnosťou certifikačných orgánov vykonávajú členské štáty. Na žiadosť príslušných vnútroštátnych orgánov predložia certifikačné orgány všetky relevantné informácie potrebné na dohľad nad ich činnosťou vrátane dátumu, času a miesta auditov uvedených v článku 9. Ak členské štáty zistia neplnenie povinnosti, bezodkladne o tom informujú certifikačný orgán a príslušný systém certifikácie.

Kapitola 4

SYSTÉMY CERTIFIKÁCIE

Článok 11

Fungovanie systémov certifikácie

1. Na preukázanie súladu s týmto nariadením použije prevádzkovateľ alebo skupina prevádzkovateľov systém certifikácie uznaný Komisiou podľa článku 13.
2. Systémy certifikácie fungujú na základe spoľahlivých a transparentných pravidiel a postupov, najmä pokiaľ ide o vnútorné riadenie a monitorovanie, vybavovanie sťažností a odvolaní, konzultácie so zainteresovanými stranami, transparentnosť a zverejňovanie informácií, menovanie a odbornú prípravu certifikačných orgánov, riešenie otázok nesúladu, vývoj a správu registrov.
3. Systémy certifikácie overujú, či informácie a údaje predložené prevádzkovateľom alebo skupinou prevádzkovateľov na účely certifikácie zhody podľa článku 9 boli predmetom nezávislého auditu a či sa certifikácia zhody vykonala presným, spoľahlivým a nákladovo efektívnym spôsobom.
4. Systémy certifikácie aspoň raz ročne zverejnia zoznam menovaných certifikačných orgánov, v ktorom sa pri každom certifikačnom orgáne uvedie, ktorý subjekt alebo vnútroštátny orgán verejnej moci ho uznal a ktorý subjekt alebo vnútroštátny orgán verejnej moci ho monitoruje.

³⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 30).

5. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví štruktúru, formát, technické podrobnosti a postup uvedené v odsekoch 2, 3 a 4, ktoré sa vzťahujú na všetky systémy certifikácie. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 17.

Článok 12

Registre

1. S cieľom sprístupniť verejnosti informácie týkajúce sa procesu certifikácie vrátane certifikátov a aktualizovaných certifikátov a množstva jednotiek odstraňovania uhlíka certifikovaných v súlade s článkom 9 systém certifikácie zriadi a riadne vedie verejný register. Tieto registre používajú automatizované systémy vrátane elektronických šablón a sú interoperabilné.
2. Komisia môže prijať vykonávacie akty, ktorými stanoví štruktúru, formát a technické podrobnosti verejných registrov a zaznamenávania, držby alebo používania jednotiek odstraňovania uhlíka, ako sa uvádza v odseku 1. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 17.

Článok 13

Uznávanie systémov certifikácie

1. Prevádzkovatelia alebo skupina prevádzkovateľov môžu na preukázanie súladu s týmto nariadením použiť len systém certifikácie uznaný Komisiou vo forme rozhodnutia. Takéto rozhodnutie nie je platné dlhšie ako päť rokov.
2. Žiadosť o uznanie verejného systému certifikácie oznámi Komisii členský štát. Žiadosť o uznanie súkromného systému certifikácie oznámi Komisii právny zástupca súkromného systému certifikácie.
3. Ak systém certifikácie nevykonáva normy a pravidlá stanovené vo vykonávacích aktoch uvedených v článku 11 ods. 5, môže Komisia rozhodnutie o uznaní systému certifikácie podľa odseku 1 zrušiť. Ak členský štát vyjadrí obavy, že systém certifikácie nefunguje v súlade s normami a pravidlami stanovenými vo vykonávacích aktoch uvedených v článku 11 ods. 5, ktoré tvoria základ pre rozhodnutia podľa odseku 1, Komisia záležitosť prešetrí a prijme vhodné opatrenia vrátane zrušenia príslušného rozhodnutia.
4. Komisia môže prijať vykonávacie akty, ktorými stanoví štruktúru, formát a technické podrobnosti postupov oznamovania a uznávania uvedených v odsekoch 1 a 2. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 17.

Článok 14

Požiadavky na podávanie správ

1. Každý systém certifikácie uznaný Komisiou predkladá Komisii výročnú správu o svojej činnosti vrátane opisu všetkých prípadov podvodov a súvisiacich nápravných opatrení. Správa sa predkladá za predchádzajúci kalendárny rok každoročne do 30. apríla. Požiadavka predložiť správu sa vzťahuje len na systémy certifikácie, ktoré fungovali aspoň 12 mesiacov.

2. Komisia tieto správy zverejní v plnom rozsahu alebo, ak je to potrebné na zachovanie dôvernosti citlivých obchodných informácií, v súhrnnej forme.
3. Komisia môže prijať vykonávacie akty, ktorými stanoví štruktúru, formát a technické podrobnosti správ uvedených v odseku 1. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 17.

Kapitola 5

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 15

Zmena prílohy II

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 16, ktorými zmení prílohu II s cieľom upraviť zoznam minimálnych informácií uvedených v certifikátoch podľa článku 9.

Článok 16

Vykonávanie delegovania právomocí

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článkoch 8 a 15 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú od [Úrad pre publikácie: vložte dátum = dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].
3. Delegovanie právomoci uvedené v článkoch 8 a 15 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Delegované akty prijaté podľa článkov 8 a 15 nadobudnú účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nim nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 17

Postup výboru

1. Komisii pomáha Výbor pre zmenu klímy zriadený článkom 44 ods. 1 bodom 1 nariadenia (EÚ) 2018/1999. Tento výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento článok, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 18

Preskúmanie

1. Toto nariadenie sa preskúmava vo všetkých aspektoch, pričom sa zohľadňuje príslušný vývoj týkajúci sa právnych predpisov Únie, Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy a Parížskej dohody, technologického a vedeckého pokroku, vývoja trhu v oblasti odstraňovania uhlíka a potravinovej bezpečnosti Únie.
2. Tri roky po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia a najneskôr do konca roku 2028 a následne do šiestich mesiacov po výsledku každého globálneho hodnotenia dohodnutého podľa článku 14 Parížskej dohody Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní tohto nariadenia.

Článok 19

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predsedníčka
[...]

Za Radu
predsedníčka/predseda
[...]

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

Obsah

1.	RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY	21
1.1.	Názov návrhu/iniciatívy	21
1.2.	Príslušné oblasti politiky	21
1.3.	Návrh/iniciatíva sa týka:	21
1.4.	Ciele	21
1.4.1.	Všeobecné ciele.....	21
1.4.2.	Špecifické ciele	21
1.4.3.	Očakávané výsledky a vplyv.....	22
1.4.4.	Ukazovatele výkonnosti	22
1.5.	Dôvody návrhu/iniciatívy.....	22
1.5.1.	Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy	22
1.5.2.	Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty	23
1.5.3.	Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti.....	23
1.5.4.	Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi.....	24
1.5.5.	Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia	25
1.6.	Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy	25
1.7.	Plánovaný spôsob riadenia	25
2.	OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA	27
2.1.	Zásady monitorovania a predkladania správ	27
2.2.	Systémy riadenia a kontroly	27
2.2.1.	Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly	27
2.2.2.	Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmiernenie	27
2.2.3.	Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)	27

2.3.	Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam.....	27
3.	ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY	28
3.1.	Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov	28
3.2.	Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky	29
3.2.1.	Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky	29
3.2.2.	Odhadované výsledky financované z operačných rozpočtových prostriedkov	31
3.2.3.	Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky.....	33
3.2.4.	Súlad s platným viacročným finančným rámcom.....	35
3.2.5.	Príspevky od tretích strán.....	35
3.3.	Odhadovaný vplyv na príjmy.....	36

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje európsky rámec pre certifikáciu odstraňovania uhlíka

1.2. Príslušné oblasti politiky

Opatrenia v oblasti klímy

Okruh 3 Prírodné zdroje a životné prostredie Hlava 9: Životné prostredie a ochrana klímy (VFR 2021/27)

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

novej akcie

novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu³⁸

predĺženia trvania existujúcej akcie

zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

Všeobecným cieľom navrhovaného nariadenia o certifikácii odstraňovania uhlíka je: podporovať vytváranie vysokokvalitného odstraňovania uhlíka s cieľom podporiť dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality do roku 2050 stanoveného v európskom právnom predpise v oblasti klímy a ďalších environmentálnych cieľov Európskej zelenej dohody.

1.4.2. Špecifické ciele

Medzi špecifické ciele navrhovaného nariadenia o certifikácii odstraňovania uhlíka patria:

1. Stanoviť štyri kritériá kvality (pod skratkou **QU.A.L.I.TY**): kvantifikácia, doplnkovosť a základné hodnoty, dlhodobé uloženie a udržateľnosť s cieľom identifikovať a certifikovať vysokokvalitné odstraňovanie uhlíka dosiahnuté v EÚ.

2. Vypracovať metodiky certifikácie prispôbené jednotlivým typom činností odstraňovania uhlíka s cieľom podporiť harmonizované a správne uplatňovanie kritérií QU.A.L.I.TY.

3. Zvýšiť dôveru verejnosti v odstraňovanie uhlíka zabezpečením transparentnosti a spoľahlivosti procesu certifikácie vrátane systémov certifikácie uznaných Komisiou a verejných registrov odstraňovania uhlíka.

³⁸

Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

1.4.3. *Očakávané výsledky a vplyv*

Uved'te, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

Najdôležitejším vplyvom prijatia navrhovaného nariadenia bude zvýšenie využívania činností odstraňovania uhlíka, ktoré vytvárajú vysokokvalitné odstraňovanie uhlíka, čím sa prispeje k dosiahnutiu cieľa Únie, ktorým je klimatická neutralita do roku 2050. Navrhované nariadenie má vplyv na hospodárske subjekty, ako sú poľnohospodári, lesníci, ale aj priemyselné podniky, ktoré budú vyvíjať činnosti na odstraňovanie uhlíka v teréne; súkromné organizácie a orgány členských štátov, ktoré môžu vytvoriť súkromné alebo verejné systémy certifikácie na vykonávanie a kontrolu procesu certifikácie. Vo všeobecnosti bude mať navrhované nariadenie dosah na všetkých občanov Európy i mimo nej, keďže opatrenia v oblasti klímy sú vo svojej podstate verejným záujmom s cezhraničným presahom.

1.4.4. *Ukazovatele výkonnosti*

Uved'te ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Ukazovateľ 1: počet činností odstraňovania uhlíka, ktoré vytvárajú vysokokvalitné odstraňovanie uhlíka certifikované podľa certifikačného rámca EÚ, čím prispievajú k dosiahnutiu cieľa klimateckej neutrality do roku 2050.

Ukazovateľ 2: množstvo podrobných metodík certifikácie pre činnosti odstraňovania uhlíka, najmä pre uhlíkové poľnohospodárstvo, ktoré vypracovala Komisia.

Ukazovateľ 3: množstvo systémov certifikácie uznaných Komisiou, ktoré prevádzkovateľ použije na preukázanie súladu s kritériami kvality EÚ pre odstraňovanie uhlíka.

1.5. **Dôvody návrhu/iniciatívy**

1.5.1. *Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy*

EÚ v roku 2021 zvýšila svoje ambície v oblasti klímy nariadením (EÚ) 2021/1119 (európsky právny predpis v oblasti klímy). V tomto právnom predpise sa zavádza záväzný celkový cieľ zníženia čistých emisií skleníkových plynov do roku 2030 minimálne o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990 a dosiahnutia klimateckej neutrality do roku 2050. V akčnom pláne pre obehové hospodárstvo z marca 2020 sa uvádza, že Komisia vypracuje účinný regulačný rámec pre certifikáciu odstraňovania uhlíka s cieľom motivovať k využívaniu odstraňovania uhlíka a zvýšiť obehovosť uhlíka pri plnom rešpektovaní cieľov v oblasti biodiverzity. Týmto návrhom sa plní uvedený politický záväzok.

Počas počiatočnej fázy (2024 – 2025): po nadobudnutí účinnosti nariadenia (predpokladané v roku 2024) Komisia v úzkej konzultácii s príslušnou expertnou skupinou pripraví aspoň tri delegované akty, v ktorých stanoví metodiky certifikácie pre činnosti odstraňovania uhlíka v oblasti trvalého uloženia, výrobkov na ukladanie uhlíka a uhlíkového poľnohospodárstva. Tieto metodiky bude potrebné pravidelne aktualizovať. Okrem toho bude musieť Komisia na schválenie príslušným výborom pripraviť dva vykonávacie akty, v ktorých sa stanovujú pravidlá fungovania systémov

certifikácie a ich hodnotenia a uznávanie Komisiou, ako aj pravidlá zriadenia a fungovania verejných registrov odstraňovania uhlíka.

Počas fázy plnej prevádzky (2025 a neskôr): Komisia po úzkej konzultácii so zainteresovanými stranami a príslušným regulačným výborom vykoná hodnotenie viacerých systémov certifikácie a prostredníctvom osobitných rozhodnutí Komisie uzná tie, ktoré sú v súlade s regulačným rámcom EÚ. Okrem toho bude musieť Komisia vypracovať politiku odstraňovania uhlíka na obdobie po roku 2030.

- 1.5.2. *Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.*

Zmena klímy je cezhraničným problémom. Jej účinky sú globálne, bez ohľadu na umiestnenie napr. zdrojov emisií skleníkových plynov. Preto sa tieto výzvy nedajú vyriešiť len vnútroštátnymi alebo miestnymi opatreniami, keďže individuálne opatrenia pravdepodobne nepovedú k optimálnym výsledkom. Koordinácia na európskej úrovni zlepšuje opatrenia v oblasti klímy a môže účinne dopĺňať a posilňovať vnútroštátne a miestne opatrenia; opatrenia EÚ sú odôvodnené na základe subsidiarity v súlade s článkom 191 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Európsky rámec by bol pri riešení ťažkostí s hodnotením kvality odstraňovania uhlíka vhodnejší ako vnútroštátne iniciatívy. Takýto rámec by vytvoril rovnaké podmienky a spravodlivý vnútorný trh pre certifikáciu odstraňovania uhlíka, čím by sa zlepšila porovnateľnosť a zvýšila dôvera. Spojenie rôznych národných iniciatív v tejto oblasti by tento problém skôr zhoršilo, než vyriešilo.

Navrhované nariadenie bude musieť byť podporené spoľahlivými a transparentnými metodikami certifikácie. Pokiaľ ide o uhlíkové poľnohospodárstvo, budú musieť nadviazať na prístup uplatňovaný v existujúcom nariadení o LULUCF a ďalej ho rozvíjať. Mali by takisto byť schopné vytvoriť prepojenie medzi rozhodnutiami týkajúcimi sa obhospodarovania pôdy uskutočnenými v sektore poľnohospodárstva a v sektore LULUCF a vplyvom na sekvestráciu uhlíka a ochranu biodiverzity.

V súčasnosti sú podľa požiadavky stanovenej v nariadení (EÚ) 2018/841 (nariadenie o LULUCF) a v nariadení (EÚ) 2018/1999 (nariadenie o riadení energetickej únie) k dispozícii obmedzené finančné prostriedky z EEA na podporu monitorovania, vykazovania a overovania inventúr emisií v sektore LULUCF.

- 1.5.3. *Poznatzky získané z podobných skúseností v minulosti*

Hoci sa navrhovaným nariadením zavádza nový celoeurópsky certifikačný rámec pre vysokokvalitné odstraňovanie uhlíka, vychádza z týchto existujúcich skúseností na úrovni EÚ:

– V rámci Inovačného fondu³⁹ Komisia⁴⁰ vypracovala niekoľko podrobných metodík EÚ na kvantifikáciu znižovania emisií skleníkových plynov pri priemyselných činnostiach vrátane činností odstraňovania uhlíka, ako sú projekty zachytávania a ukladania uhlíka na báze bioenergie (BECCS) a priameho zachytávania a ukladania

³⁹ Inovačný fond, https://climate.ec.europa.eu/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund_en.

⁴⁰ Príloha C k výzve na predkladanie návrhov: Metodika výpočtu zamedzenia emisií skleníkových plynov https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/call-annex_c_innovfund-lsc-2020-two-stage_en.pdf.

uhlíka zo vzduchu (DACCS). Okrem toho sa vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2018/2066⁴¹ stanovujú podrobné pravidlá monitorovania a nahlasovania emisií skleníkových plynov v rámci ETS.

– V rámci smernice EÚ o obnoviteľných zdrojoch energie (RED) získala Komisia takmer 15 rokov skúseností s certifikáciou kritérií udržateľnosti pre bioenergiu. Tieto kritériá EÚ uplatňuje približne 15 verejných alebo súkromných systémov certifikácie (tzv. dobrovoľných systémov), ktoré uznala Komisia. V súlade so smernicou RED Komisia nedávno prijala vykonávací akt, ktorý stanovuje podrobné pravidlá pre proces certifikácie vykonávaný certifikačnými orgánmi a kontrolovaný systémami certifikácie.

1.5.4. *Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi*

Tento návrh je súčasťou Európskej zelenej dohody. V akčnom pláne pre obehové hospodárstvo z marca 2020 sa uvádza, že Komisia vypracuje účinný regulačný rámec pre certifikáciu odstraňovania uhlíka s cieľom motivovať k využívaniu odstraňovania uhlíka a zvýšiť obehovosť uhlíka pri plnom rešpektovaní cieľov v oblasti biodiverzity. Okrem toho je celkovým cieľom Zelenej dohody zosúladiť právne predpisy Únie so zvýšenými ambíciami EÚ v oblasti klímy a biodiverzity. Tento legislatívny návrh dopĺňa návrhy v oblasti klímy a energetiky predložené v legislatívnom balíku Fit for 55, najmä nariadenie o LULUCF a revidovanú smernicu o obnoviteľných zdrojoch energie.

Rovnako silné prepojenie existuje aj s ďalšími iniciatívami Komisie zameranými na zlepšenie odolnosti lesov EÚ voči zmene klímy, obnovu znehodnotenej pôdy a ekosystémov, obnovu rašelinísk a podporu biohospodárstva vrátane využívania trvanlivých výrobkov z vyťaženej dreva pri plnom dodržiavaní ekologických zásad podporujúcich biodiverzitu:

- a) spoločná poľnohospodárska politika;
- b) stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030;
- c) stratégia Z farmy na stôl v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu;
- d) stratégia EÚ pre lesy;
- e) plán EÚ na obnovu prírody;
- f) stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy;
- g) udržateľné biohospodárstvo pre Európu;
- h) akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo pre čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu;
- i) akčný plán nulového znečisťovania,
- j) Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ.

⁴¹ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2066,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R2066&from=EN>.

1.5.5. *Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia*

Vzhľadom na súčasné personálne a finančné obmedzenia, ktorým je Komisia vystavená, GR CLIMA vyčerpalo svoje interné možnosti prerozdelenia a optimalizovalo svoje zdroje v maximálnej možnej miere, pričom na doplnenie chýbajúcich zamestnancov najímalo zmluvných zamestnancov a interných zamestnancov. Napriek tomu, aj keď mnohé (technickejšie, vedecké) úlohy boli zverené externým dodávateľom, primerané personálne obsadenie je rozhodujúce pre zachovanie našej schopnosti plniť si svoje povinnosti a vykonávať ďalšie úlohy uvedené v tomto legislatívnom návrhu nariadenia o certifikácii odstraňovania uhlíka.

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

obmedzené trvanie

- v platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR
- Finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR a na platobné rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR.

neobmedzené trvanie

Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od polovice roka 2024 do konca roka 2025, a potom bude implementácia pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánovaný spôsob riadenia⁴²

- Priame **hospodárenie** na úrovni Komisie
- prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie
- prostredníctvom výkonných agentúr
- Zdieľané riadenie** s členskými štátmi
- Nepriame riadenie**, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:
 - tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,
 - medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),
 - Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
- subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
- verejnoprávne subjekty,
- súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ tieto subjekty poskytujú dostatočné finančné záruky,
- súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktoré poskytujú primerané finančné záruky,
- osoby poverené vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.

⁴² Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovej stránke BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

V prípade viacerých spôsobov riadenia uveďte v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.

Poznámky:

Ako je uvedené v článku 8 navrhovaného nariadenia, Komisia vypracuje niekoľko metodík certifikácie prispôbených hlavným typom činností odstraňovania uhlíka s cieľom zabezpečiť správne, harmonizované a nákladovo efektívne vykonávanie kritérií kvality EÚ pre odstraňovanie uhlíka.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Zásady monitorovania a predkladania správ

Uved'te frekvenciu a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Ako sa uvádza v navrhovanom nariadení, tvrdenia prevádzkovateľov o odstraňovaní uhlíka budú musieť certifikačné orgány pravidelne monitorovať, oznamovať a nezávisle overovať. Všetky tieto správy budú verejne dostupné v registroch systémov certifikácie a poskytnú značné množstvo informácií o vplyve navrhovaného nariadenia. Okrem toho údaje o kvantifikácii, monitorovaní, vykazovaní a overovaní odstraňovania uhlíka zhromaždené agentúrou EEA budú pre Komisiu kľúčovým zdrojom informácií na hodnotenie pokroku pri vykonávaní navrhovaného nariadenia. Komisia bude okrem toho monitorovať zavádzanie certifikovaných činností odstraňovania uhlíka prostredníctvom výročných správ systémov certifikácie uznaných Komisiou. Komisia napokon pravidelne vykonáva štúdie o rôznych relevantných aspektoch politiky EÚ v oblasti klímy.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. *Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly*

Neuplatňuje sa – návrh sa netýka vykonávania finančného programu, ale navrhuje sa v ňom dlhodobá politika. Neuplatňuje sa spôsob riadenia, mechanizmy financovania, spôsoby platby a stratégia kontroly v súvislosti s mierami chybovosti. Vykonávanie tohto návrhu si vyžiada presun ľudských zdrojov v rámci Komisie na počiatočnú fázu aj na fázu plnej prevádzky. Uplatňujú sa vhodné postupy.

2.2.2. *Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie*

Tento návrh neprináša nové významné kontroly/riziká, na ktoré by sa nevzťahoval existujúci rámec vnútornej kontroly. Neplánujú sa žiadne osobitné opatrenia nad rámec nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2.2.3. *Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)*

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uved'te existujúce alebo plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie na boj proti podvodom.

Bude sa uplatňovať stratégia GR CLIMA na prevenciu a odhaľovanie podvodov.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradi, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP ⁴³	krajín EZVO ⁴⁴	kandidátskych krajín ⁴⁵	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
3	09 02 03	DRP	ÁNO	NIE	NIE	NIE
3	09 10 02	DRP	ÁNO	ÁNO	ÁNO	NIE
7	20 01 02 01	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE
7	20 02 06 01	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE
7	20 02 06 02	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE
7	20 02 06 03	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE

- Požadované nové rozpočtové riadky

Neuplatňuje

sa

⁴³ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky/NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

⁴⁴ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

⁴⁵ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálni kandidáti zo západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto operačných rozpočtových prostriedkov:

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca	3	Prírodné zdroje a životné prostredie
---	---	--------------------------------------

GR: CLIMA			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
○ Operačné rozpočtové prostriedky							
09 02 03	Závázky	(1a)	3,000	2,000	–	–	5,000
	Platby	(2a)	1,000	2,000	2,000	–	5,000
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov ⁴⁶							
XXX		(3)					
Rozpočtové prostriedky za GR CLIMA SPOLU	Závázky	= 1a + 1b + 3	3,000	2,000			5,000
	Platby	= 2a + 2b + 3	1,000	2,000	2,000	–	5,000

⁴⁶ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

○ Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU	Závazky	(4)	3,000	2,000			5,000
	Platby	(5)	1,000	2,000	2,000	–	5,000
○ Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU		(6)					
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 3 viacročného finančného rámca SPOLU	Závazky	= 4 + 6	3,000	2,000			5,000
	Platby	= 5 + 6	1,000	2,000	2,000	–	5,000

Ak má návrh/iniciatíva vplyv na viaceré operačné okruhy, zopakujte oddiel uvedený vyššie:

Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 6 viacročného finančného rámca SPOLU (referenčná suma)	Závazky	= 4 + 6					
	Platby	= 5 + 6					

Okruh viacročného finančného rámca	7	„Administratívne výdavky“
---	----------	---------------------------

Tento oddiel treba vyplniť s použitím rozpočtových údajov administratívnej povahy, ktoré sa najprv uvedú v [prílohe k legislatívnemu finančnému výkazu](#) (príloha V k interným pravidlám), ktorá sa na účely medziútvarej konzultácie nahrá do aplikácie DECIDE.

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
GR: CLIMA						
○ Ľudské zdroje		0,785	1,099	1,099	1,099	4,082
○ Ostatné administratívne výdavky		0,070	0,070	0,070	0,070	0,280
GR CLIMA SPOLU		0,855	1,169	1,169	1,169	4,362
		Rozpočtové prostriedky				

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závázky spolu = Platby spolu)	0,855	1,169	1,169	1,169	4,362
---	--------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 7 viacročného finančného rámca SPOLU	Závázky	3,855	3,169	1,169	1,169	9,362
	Platby	1,855	3,169	3,169	1,169	9,362

3.2.2. Odhadované výsledky financované z operačných rozpočtových prostriedkov

viazané rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

Uved'te ciele a výstupy			Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uved'te všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)										SPOLU			
	VÝSTUPY																			
	↓	Druh ⁴⁷	Priemerné náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet spolu
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 1 ⁴⁸ ...																				
	- Výstup																			
	- Výstup																			
	- Výstup																			
Špecifický cieľ č. 1 medzisúčet																				
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 2...																				
	- Výstup																			
Špecifický cieľ č. 2 medzisúčet																				
SPOLU																				

⁴⁷ Výstupy sú produkty, ktoré sa majú dodať, a služby, ktoré sa majú poskytnúť (napr.: počet financovaných výmen študentov, vybudované cesty v km atď.).

⁴⁸ Ako je uvedené v bode 1.4.2. „Špecifické ciele...“.

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto administratívnych rozpočtových prostriedkov:

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

	2024	2025	2026	2027	SPOLU
--	------	------	------	------	-------

OKRUH 7 viacročného finančného rámca					
Ľudské zdroje	0,785	1,099	1,099	1,099	4,082
Ostatné administratívne výdavky	0,070	0,070	0,070	0,070	0,280
Medzisúčet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	0,855	1,169	1,169	1,169	4,362

Mimo OKRUHU 7⁴⁹ viacročného finančného rámca					
Ľudské zdroje					
Ostatné administratívne výdavky					
Medzisúčet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca					

SPOLU	0,855	1,169	1,169	1,169	4,362
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a na ostatné administratívne výdavky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami GR, ktoré už boli pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

⁴⁹ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

Odhadované potreby ľudských zdrojov

Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.

Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto ľudských zdrojov:

Odhady sa vyjadrujú v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

	2024	2025	2026	2027
○ Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)				
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)	5	7	7	7
20 01 02 03 (delegácie)				
01 01 01 01 (nepriamy výskum)				
01 01 01 11 (priamy výskum)				
Iné rozpočtové riadky (uveďte)				
○ Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času)⁵⁰				
20 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového finančného krytia)				
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE, DAZ, PED v delegáciách)				
XX 01 xx yy zz⁵¹	– ústredie			
	– delegácie			
01 01 01 02 (ZZ, DAZ, VNE – nepriamy výskum)				
01 01 01 12 (ZZ, DAZ, VNE – priamy výskum)				
Iné rozpočtové riadky (uveďte)				
SPOLU	5	7	7	7

XX predstavuje príslušnú oblasť politiky alebo rozpočtovú hlavu.

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	<p>Pozícia AST bude podporovať riadenie príslušnej skupiny expertov a regulačného výboru.</p> <p>Pozície AD:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pripraví niekoľko delegovaných aktov, v ktorých sa stanovujú podrobné metodiky certifikácie na preukázanie súladu s kritériami kvality EÚ pre odstraňovanie uhlíka, – pripraví niekoľko vykonávacích aktov s cieľom stanoviť pravidlá pre certifikáciu činností odstraňovania uhlíka, pre riadenie systémov certifikácie a pre zriadenie a správu verejných registrov odstraňovania uhlíka, – vykonajú hodnotenie systémov certifikácie, ktoré žiadajú o uznanie Komisiou, a pripraví príslušné rozhodnutia Komisie, – pripraví návrhy politik v oblasti odstraňovania uhlíka na obdobie po roku 2030.
Externí zamestnanci	

⁵⁰ ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

⁵¹ Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

3.2.4. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

Návrh/iniciatíva:

- môže byť v plnej miere financovaná prerozdelením v rámci príslušného okruhu viacročného finančného rámca (VFR).

Že výdavky vzniknú v rámci finančného krytia programu LIFE

- si vyžaduje použitie nepridelenej rezervy v rámci príslušného okruhu VFR a/alebo použitie osobitných nástrojov vymedzených v nariadení o VFR.
- si vyžaduje revíziu VFR.

3.2.5. Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

- nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami
- zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

	Rok N ⁵²	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt								
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU								

⁵²

Rok N je rokom, v ktorom sa návrh/iniciatíva začína vykonávať. Nahraďte „N“ očakávaným prvým rokom vykonávania (napríklad: 2021). To isté urobte aj pri nasledujúcich rokoch.

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.

Návrh/iniciatíva má tento finančný vplyv:

vplyv na vlastné zdroje

vplyv na iné príjmy

uved'te, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

Rozpočtový príjmov:	riadok	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v bežnom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy ⁵³					
			Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uved'te všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)	
Článok								

V prípade pripísaných príjmov uved'te príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

--

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).

--

⁵³ Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.